

**รายงานการวิจัยเรื่องปัจจัยด้านเศรษฐกิจ-สังคมที่มีผลต่อการยกระดับ
คุณภาพชีวิตของไทยพุทธ และไทยมุสลิมในภาคใต้
Socio-economic aspects that affect upgrading quality of life of
Thai Buddhist and Thai Muslim in the southern of Thailand**

โดย

**สุนันทา เชื้อชาติ
ศรัณยา บุนนาค**

พ.ศ. 2552

(ก)

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณะกรรมการจัดสรรทุนอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ 2549 ตลอดจนผู้บริหารคณะศิลปศาสตร์ และคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ที่เห็นความสำคัญและสนับสนุนให้ดำเนินงานวิจัยนี้

ขอบคุณกลุ่มตัวอย่างไทยพุทธและไทยมุสลิมที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภาคใต้ ในความร่วมมือให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตนเองเป็นอย่างดี

ผู้วิจัย

บทคัดย่อ

งานวิจัยเชิงสำรวจ(Survey Research)นี้ มีวัตถุประสงค์ต้องการศึกษาปัจจัยด้านเศรษฐกิจ-สังคม ที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของไทยพุทธและไทยมุสลิมในภาคใต้ โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) กำหนดโควตา(Quota) ให้ได้กลุ่มไทยพุทธและไทยมุสลิมที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภาคใต้ตอนบนและตอนล่างรวม 600 ราย มาทำการสัมภาษณ์ด้วยแบบสอบถามในช่วงเดือนมีนาคม – พฤษภาคม พ.ศ. 2549 ผลการวิจัยพบว่าร้อยละ 67.8 ของกลุ่มไทยพุทธเป็นเพศหญิง ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในจังหวัดภาคใต้ตอนบน มีอายุเฉลี่ย 43.45 ปี ได้รับการศึกษาเฉลี่ย 8.40 ปี ร้อยละ 68.9 ของกลุ่มไทยพุทธทำการสมรสแล้ว โดยมีจำนวนบุตรเฉลี่ย 2.73คน ประกอบอาชีพทำสวนยางมากที่สุด โดยมีรายได้จากอาชีพหลักเฉลี่ย 7,362 บาท/เดือน และได้เข้าร่วมโครงการ“หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” มาเป็นระยะเวลานานเฉลี่ย 33.70เดือน โดยเข้าร่วมในกลุ่มอาชีพผลิตของใช้และของประดับตกแต่งมากที่สุด และมีรายได้จากกลุ่มอาชีพเฉลี่ยรายละ 3,217 บาท/เดือน และพบว่าร้อยละ 80.6 ของกลุ่มไทยมุสลิมเป็นเพศหญิง ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในจังหวัดภาคใต้ตอนล่าง มีอายุเฉลี่ย 36.17 ปี ได้รับการศึกษาเฉลี่ย 9.09 ปี ร้อยละ 68.5 ของกลุ่มไทยมุสลิมทำการสมรสแล้ว โดยมีจำนวนบุตรเฉลี่ย 2.79 คน ประกอบอาชีพเย็บผ้ามากที่สุด โดยมีรายได้จากอาชีพหลักเฉลี่ย 5,497บาท/เดือน และได้เข้าร่วมโครงการ“หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” มาเป็นระยะเวลานานเฉลี่ย 32.40 เดือน โดยเข้าร่วมในกลุ่มอาชีพผลิตผ้าและเครื่องแต่งกายมากที่สุด และมีรายได้จากกลุ่มอาชีพเฉลี่ย 2,881 บาท/เดือน จากผลการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression)พบว่าภายหลังการเข้าร่วมโครงการ“หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” กลุ่มไทยพุทธมีฐานะความเป็นอยู่ดีกว่าเดิมมากกว่ากลุ่มไทยมุสลิม นอกจากนี้กลุ่มที่มีฐานะความเป็นอยู่ดีกว่าเดิมจะอาศัยอยู่ในจังหวัดภาคใต้ตอนล่าง มีอายุน้อยกว่า เป็นเพศหญิง ได้รับการศึกษาน้อยกว่า มีบุตรจำนวนน้อยกว่า และมีระยะเวลาการเข้าร่วมโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” นานกว่ากลุ่มที่มีลักษณะตรงกันข้าม และผลจากการใช้เครื่องมือวัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อ ฉบับภาษาไทย (WHOQOL – BREF – THAI) พบว่าร้อยละ 46.5 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด มีคะแนนคุณภาพชีวิตอยู่ในเกณฑ์ “ดี” ที่เหลืออีกร้อยละ 53.5 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด มีคะแนนคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับ“กลาง” เมื่อใช้เทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยพหุ (MCA) ประกอบกับสถิติการวิเคราะห์การผันแปร(ANOVA)มาวิเคราะห์ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ-สังคมที่มีต่อการยกระดับคุณภาพชีวิต พบว่ากลุ่มไทยมุสลิมมีคุณภาพชีวิตดีกว่ากลุ่มไทยพุทธ และกลุ่มที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภาคใต้ตอนบนมีคุณภาพชีวิตดีกว่ากลุ่มที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภาคใต้ตอนล่าง นอกจากนี้กลุ่มที่มีคุณภาพชีวิตดีกว่าจะมีระดับการศึกษาสูงกว่า มีอายุ 30-39 ปี เข้าร่วมกลุ่มอาชีพผลิตผ้าและเครื่องแต่งกาย และมีระยะเวลาเข้าร่วม โครงการ“หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” นานกว่า 36 เดือน งานวิจัยนี้มีข้อเสนอแนะในการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในภาคใต้ว่า ควรส่งเสริมให้ประชาชนเข้าร่วมเป็นสมาชิกโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” ให้พัฒนาองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตในด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสัมพันธภาพทางสังคม และด้านสุขภาพกาย โดยกลุ่มเป้าหมายเป็นคนไทยพุทธ เป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภาคใต้ตอนล่าง และเป็นผู้ที่มีการศึกษาน้อย

Abstract

The objective of this survey research was to investigate socio-economic aspects that affected quality of life of Thai Buddhist and Thai Muslim living in the south of Thailand. This survey research employed Multi-stage Sampling and quota sampling to gather data of 600 Thai Buddhist and Thai Muslim in the upper south and lower south between March and May 2006. Using a questionnaire to interview the respondents, the results of the study revealed that concerning Thai Buddhist, 67.8% were female. Most of them lived in the upper south. The average age was 43.45 years. The average education they had was 8.40 years. 68.9% were married. On average, they had 2.73 children. For occupation, most of them were rubber gardeners. The average income from main occupation was 7,362 baht per month. On average, they participated in "One Tambon One Product (OTOP) project" for 33.7 months, joining the group of household and decoration product the most. The average income obtaining from OTOP project was 3,217 baht per month. Regarding Thai Muslim, it was found that 80.6% were female. Most of them lived in the lower south. The average age was 36.17 years. On average, their education was 9.09 years. 68.5% were married. On average, they had 2.79 children. For occupation, most of them were sewers. The average income from main occupation was 5,497 baht per month. On average, they participated in OTOP project for 32.40 months, joining the group of textile and garment product the most. The average income obtaining from OTOP project was 2,881 baht per month. Using logistic regression to analyze data, it was founded that both Thai Buddhist and Thai Muslim had better well-being after participating in OTOP project. However, when compared to Thai Muslim, the well-being of Thai Buddhist was better. Additionally, those who had better well-being were those who lived in the lower south, were younger, female, had lower education, had less children and took part in OTOP project longer. Employing WHOQOL-BREF-THAI, it was revealed that the quality of life score of respondents (46.5%) was good and the quality of life score of the rest (53.5%) was fair. Utilizing MCA and ANOVA to analyze socio-economic aspects affecting upgrading quality of life, it was found that Thai Muslim had better quality of life than Thai Buddhist, and the quality of life of those living in the upper south was better than those living in the lower south. Furthermore, those having better quality of life had higher education. Their age was between 30-39 years. They participated in the group of textile and garment product and involved in OTOP project longer than 36 months. The results suggest that with regard to upgrading the quality of life of people living in the south, promoting people to be a member of OTOP project in order to develop the quality of life regarding environment, social relationship, and physical health should be done. The target group should be Thai Buddhist, living in the lower south and having low education.

สารบัญเรื่อง

หน้า

กิตติกรรมประกาศ	(ก)
บทคัดย่อ	(ข)
Abstract	(ค)
สารบัญตาราง	(ง)
สารบัญภาพ	(ฉ)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญ และที่มาของปัญหาในการวิจัย	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
ขอบเขตการวิจัย	3
นิยามศัพท์	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	5
การทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง	5
กรอบแนวความคิดในการวิจัย	15
บทที่ 3 ระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย	17
พื้นที่ดำเนินการ	17
ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง	17
การเก็บรวบรวมข้อมูล	17
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	18
คุณสมบัติของบุคคลที่อยู่ในข่ายสัมภาษณ์	18
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	18

สารบัญเรื่อง (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย	19
ลักษณะทั่วไปด้านเศรษฐกิจ – สังคมของไทยพุทธและไทยมุสลิมในภาคใต้	19
การเข้าร่วมเป็นสมาชิกโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์”	24
วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อฐานะความเป็นอยู่ ภายหลังจากเข้าร่วมโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์”	27
คุณภาพชีวิตของไทยพุทธและไทยมุสลิมในภาคใต้	31
การวิเคราะห์ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ-สังคมที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของไทยพุทธ และไทยมุสลิมในภาคใต้	48
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	57
สรุปผลการวิจัย และอภิปรายผล	57
ข้อเสนอแนะ	59
บรรณานุกรม	61
ภาคผนวก ก. แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย	62

สารบัญญัตินำ

หน้า

ตาราง 1	จำนวนกลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย	1
ตาราง 2	ลักษณะทั่วไปด้านเศรษฐกิจ-สังคม ของไทยพุทธและไทยมุสลิมในภาคใต้	21
ตาราง 3	การเข้าร่วมเป็นสมาชิกโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์”	25
ตาราง 4.1	เมตริกส์สหสัมพันธ์(Correlation Matrix) ระหว่างตัวแปรอิสระที่ใช้วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อฐานะความเป็นอยู่ ภายหลังจากเข้าร่วมโครงการ“หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์”	29
ตาราง 4.2	ตารางจำแนก(Classification Table)ฐานะความเป็นอยู่ภายหลังจากเข้าร่วมโครงการ“หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์”	30
ตาราง 4.3	ตัวแปรในสมการ(Variables in the Equation) ที่ใช้วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อฐานะความเป็นอยู่ภายหลังจากเข้าร่วมโครงการ“หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์”	30
ตาราง 4.4	Model Summary ที่ใช้วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อฐานะความเป็นอยู่ภายหลังจากเข้าร่วมโครงการ“หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์”	31
ตาราง 5	คุณภาพชีวิตของไทยพุทธและไทยมุสลิมในภาคใต้	35
ตาราง 6	คะแนนคุณภาพชีวิตโดยรวม และจำแนกเป็นองค์ประกอบด้านสุขภาพกาย ด้านจิตใจ ด้านสัมพันธภาพทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม	46
ตาราง 7.1	การวิเคราะห์การผันแปรปัจจัยด้านเศรษฐกิจ-สังคมที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของไทยพุทธ และไทยมุสลิมในภาคใต้	54
ตาราง 7.2	การวิเคราะห์การจำแนกพหุปัจจัยด้านเศรษฐกิจ-สังคมที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของไทยพุทธ และไทยมุสลิมในภาคใต้	54
ตาราง 7.3	Factor Summary ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ-สังคมที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของไทยพุทธและไทยมุสลิมในภาคใต้	56
ตาราง 7.4	Model Goodness of Fit ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ-สังคมที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของไทยพุทธและไทยมุสลิมในภาคใต้	56

(จ)

สารบัญภาพ

	หน้า
แผนภาพ 1 แสดงแบบจำลองกรอบแนวความคิด (Conceptual Framework) ในการวิจัย	16

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญ และที่มาของปัญหาในการวิจัย

นับตั้งแต่กลางปีพ.ศ.2540ที่ประเทศไทยประสบกับภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจเป็นต้นมา ประชาชนชาวไทยต้องดิ้นรนต่อสู้และแข่งขันเพื่อความอยู่รอด ทั้งในระดับประเทศและต่างประเทศ การปรับตัวเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนี้เอง ส่งผลต่อสุขภาพทางกายและใจของประชาชนไทย ประกอบกับสถานการณ์ความรุนแรงต่างๆที่เกิดขึ้นทั้งด้านสังคมและการเมือง ได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนในสังคม รวมทั้งด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ตลอดจนคุณภาพชีวิตโดยรวม

เครื่องมือวัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อฉบับภาษาไทย พัฒนามาจากกรอบแนวคิดของคำว่าคุณภาพชีวิต ซึ่งหมายถึงการประเมินค่าที่เป็นอัตวิสัย (Subjective) ซึ่งฝังแน่นอยู่กับบริบททางวัฒนธรรม สังคม และสภาพแวดล้อม เครื่องมือวัดคุณภาพชีวิตประกอบด้วยข้อคำถาม 2 ชนิด คือ แบบภาวะวิสัย (Perceived objective) และอัตวิสัย (self-report subjective) จะประกอบด้วยองค์ประกอบของคุณภาพชีวิต 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านร่างกาย (Physical domain) คือ การรับรู้สภาพทางด้านร่างกายของบุคคล ซึ่งมีผลต่อชีวิตประจำวัน เช่น การรับรู้สภาพความสมบูรณ์แข็งแรงของร่างกาย การรับรู้ถึงความรู้สึกสุขสบาย ไม่มี ความเจ็บปวด การรับรู้ถึงความสามารถที่จะจัดการกับความเจ็บปวดทางร่างกายได้ การรับรู้ถึงผลกำไร ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การรับรู้ถึงความเป็นอิสระที่ไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น การรับรู้ถึงความสามารถในการเคลื่อนไหวของตน การรับรู้ถึงความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตน การรับรู้ถึงความสามารถในการทำงาน การรับรู้ว่าคุณไม่จำเป็นต้องพึ่งพาต่าง ๆ หรือการรักษาทางการแพทย์อื่นๆ เป็นต้น

2. ด้านจิตใจ (Psychological domain) คือ การรับรู้สภาพทางจิตใจของตนเอง เช่น การรับรู้ความรู้สึกทางบวกที่บุคคลมีต่อตนเอง การรับรู้ภาพลักษณ์ของตนเอง การรับรู้ถึงความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง การรับรู้ถึงความมั่นใจในตนเอง การรับรู้ถึงความคิด ความจำ สมาธิ การตัดสินใจ และความสามารถในการเรียนรู้เรื่องราวต่าง ๆ ของตน การรับรู้ถึงความสามารถในการจัดการกับความเศร้าหรือกังวล การรับรู้เกี่ยวกับความเชื่อต่าง ๆ ของตน ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต เช่น การรับรู้ถึงความเชื่อด้านวิญญาณ ศาสนา การให้ความหมายของชีวิต และความเชื่ออื่น ๆ ที่มีผลในทางที่ดีต่อการดำเนินชีวิต มีผลต่อการเอาชนะอุปสรรค เป็นต้น

3. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม (Social relationships) คือ การรับรู้เรื่องความสัมพันธ์ของตนกับบุคคลอื่น การรับรู้ถึงการที่ได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นในสังคม การรับรู้ว่าคุณเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่นในสังคมด้วย รวมทั้งการรับรู้ในเรื่องอารมณ์ทางเพศ หรือการมีเพศสัมพันธ์

4. ด้านสิ่งแวดล้อม (Environment) คือ การรับรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต เช่น การรับรู้ว่าคุณมีชีวิตอยู่อย่างอิสระ ไม่ถูกกักขัง มีความปลอดภัยและมั่นคงในชีวิต การรับรู้ว่าคุณได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ดี ปราศจากมลพิษต่าง ๆ การคมนาคมสะดวก มีแหล่งประโยชน์ด้านการเงิน

สถานบริการทางสุขภาพและสังคมสงเคราะห์ การรับรู้ว่าตนมีโอกาสที่จะ ได้รับข่าวสาร หรือฝึกฝน ทักษะต่าง ๆ การรับรู้ว่าตนได้มีกิจกรรมสันตนาการ และมีกิจกรรมในเวลาว่าง เป็นต้น

การประเมินค่าที่เป็นอัตนัย (Subjective) โดยการให้บุคคลประเมินคุณภาพชีวิตด้วยตนเองทั้ง 4 ด้านข้างต้น ย่อมมีความแตกต่างกันตามพื้นฐานด้านเศรษฐกิจ-สังคม วัฒนธรรม ศาสนา เขตที่อยู่ อาศัย สถานการณ์ความรุนแรงในพื้นที่ และการดำเนินชีวิต ฯลฯ ซึ่งมีความหลากหลายแตกต่างกันไป ในแต่ละบุคคล จากยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ มีพื้นฐานการเสริมสร้างทุนของประเทศทั้งทุนทางสังคม ทุนเศรษฐกิจ และทุนทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมให้เข้มแข็งอย่างต่อเนื่อง โดยยึด “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” และอัญเชิญ “ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อมุ่งสู่ “สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน” ดังนั้นยุทธศาสตร์ การพัฒนาคนและสังคมไทย จึงให้ความสำคัญลำดับสูงกับการพัฒนาคุณภาพคน จึงจำเป็นต้องพัฒนา คุณภาพคนในทุกมิติอย่างสมดุล ทั้งจิตใจ ร่างกาย ความรู้และทักษะความสามารถ ให้คนพร้อมเผชิญต่อ การเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น ดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรีและมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม อยู่ใน ครอบครัวที่อบอุ่นและสังคมที่สงบสันติสุข เนื่องจาก “คน” เป็นทั้งเป้าหมายสุดท้ายที่จะได้รับ ผลประโยชน์และผลกระทบจากการพัฒนา ขณะเดียวกันก็เป็นพลังในการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจ ให้มีคุณภาพ มีเสถียรภาพและเป็นธรรม รวมทั้งการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้เป็น ฐานการดำรงชีวิตและการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

โครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” เป็นแนวทางประการหนึ่งที่จะสร้างความเจริญแก่ชุมชน ให้เกิดการสร้างงานสร้างรายได้ สามารถยกระดับฐานะความเป็นอยู่ ยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้คน ในชุมชนให้ดีขึ้น โดยการผลิตหรือจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น ให้กลายเป็นสินค้าที่มีคุณภาพ มี จุดเด่นเป็นเอกลักษณ์ของตนเองที่ สอดคล้องกับวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น สามารถจำหน่ายในตลาดทั้ง ภายในและต่างประเทศ ดังนั้นจึงควรนำเครื่องมือวัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกมาใช้กับกลุ่มผู้ที่ เข้าร่วมโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” ที่เป็นไทยพุทธและไทยมุสลิมในภาคใต้ตอนบนและ ตอนล่าง เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคม การแก้ไขปัญหาค่าความยากจนและยกระดับ คุณภาพชีวิต

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาลักษณะทั่วไปด้านเศรษฐกิจ – สังคม และ คุณภาพชีวิตของของ ไทยพุทธและไทยมุสลิม ในภาคใต้ว่าอยู่ในระดับใด (ไม่ดี, ปานกลาง, ดี)

2. วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อฐานะความเป็นอยู่ของ ไทยพุทธและไทยมุสลิมในภาคใต้ ภายหลังจาก การเข้าร่วมโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์”

3. วิเคราะห์ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ-สังคมที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของ ไทยพุทธและไทยมุสลิมใน ภาคใต้

1.3 ขอบเขตการวิจัย

1.3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

เป็นการวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของไทยพุทธ และไทยมุสลิมในภาคใต้ ที่เข้าร่วมโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์”

1.3.2 ขอบเขตด้านประชากร

จำกัดขอบเขตการศึกษาจำนวนตัวอย่าง 600 ราย เฉพาะคนไทยพุทธและไทยมุสลิม ที่ตั้งบ้านเรือนอาศัยอยู่ในพื้นที่ 14 จังหวัดภาคใต้

1.4 นิยามศัพท์

“ภาคใต้ตอนบน” หมายถึง จังหวัดภาคใต้ที่ประกอบด้วยจังหวัดชุมพร ระนอง พังงา กระบี่ ภูเก็ต สุราษฎร์ธานี และตรัง

“ภาคใต้ตอนล่าง” หมายถึง จังหวัดภาคใต้ที่ประกอบด้วยจังหวัดพัทลุง นครศรีธรรมราช สตูล สงขลา ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส

“คุณภาพชีวิต” จากเครื่องมือวัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อ ฉบับภาษาไทย (WHOQOL – BREF – THAI) ซึ่งเป็นเครื่องมือวัดคุณภาพชีวิตที่พัฒนามาจากกรอบแนวคิดของคำว่า คุณภาพชีวิต หมายถึงการประเมินค่าที่เป็นอัตวิสัย (Subjective) ซึ่งฝังแน่นอยู่กับบริบททางวัฒนธรรม สังคม และสภาพแวดล้อม เพราะวามนิยามของคุณภาพชีวิตจะเน้นไปที่การรับรู้ในเรื่องคุณภาพชีวิตของผู้ตอบ ไม่ได้คาดหวังที่จะเป็นวิธีการที่จะวัดในรายละเอียดของอาการโรค หรือสภาพต่าง ๆ แต่ถือเป็นการประเมินผลของโรค และวิธีการรักษาที่มีต่อคุณภาพชีวิต

“การยกระดับคุณภาพชีวิต” เป็นการประเมินตนเองในการรับรู้ในเรื่องคุณภาพชีวิตของผู้ตอบว่าดีขึ้นกว่าเดิมเพียงไร

“ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ-สังคม” หมายถึงลักษณะบุคคลเกี่ยวกับ เพศ อายุ การศึกษา ศาสนา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่เข้ามาเป็นสมาชิก OTOP ฯลฯ

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงคุณภาพชีวิตของประชาชนในภาคใต้ โดยสามารถทำการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มไทยพุทธและไทยมุสลิม ระหว่างกลุ่มภาคใต้ตอนบนและภาคใต้ตอนล่าง ว่ากลุ่มใดมีคุณภาพชีวิตดีกว่า ซึ่งเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับใช้ประกอบการเสริมสร้างความเข้มแข็งของคน/ชุมชน อันเป็นภารกิจของหน่วยงานหลัก ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย(จังหวัดและอำเภอ/กิ่งอำเภอ) และหน่วยงานสนับสนุน ได้แก่ กระทรวงเกษตร กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงแรงงาน

2. ทราบถึงผลกระทบของการดำเนินมาตรการหรือนโยบายอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น โครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” ซึ่งมุ่งหวังให้ประชาชนที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกโครงการ OTOP มีคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ดีขึ้น เครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตจึงสามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินผลโครงการ อันจะเป็นประโยชน์ต่อคณะกรรมการติดตามและประเมินผลโครงการ OTOP ของคณะกรรมการอำนวยการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์แห่งชาติ (กอ.นตผ)

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาคุณภาพชีวิตของไทยพุทธและไทยมุสลิมในภาคใต้ตอนบนและตอนล่าง ได้ทบทวนแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาคุณภาพชีวิต และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องดังนี้

2.1 แนวคิดที่ใช้ในการศึกษาคุณภาพชีวิต

คุษฎี อายุวัฒน์(2548) รายงานว่าการศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต (Quality of Life) ในประเทศไทย มีมาเป็นระยะเวลากว่า 30 ปีแล้ว แต่ก็ยังมีปัญหาในการกำหนดตัวชี้วัดคุณภาพชีวิต ทำให้หน่วยงานภาครัฐ โดยกระทรวง กรมต่างๆและนักวิชาการที่สนใจ ได้พยายามพัฒนาตัวชี้วัดคุณภาพชีวิต ทั้งในระดับจังหวัด ระดับชุมชน และระดับบุคคล รวมถึงการศึกษาตัวชี้วัดเฉพาะกลุ่มบุคคลที่มีคุณลักษณะเฉพาะ เช่น ผู้สูงอายุ แรงงาน สตรี เกษตรกร คริวเรือนชนบท คริวเรือนที่มีแรงงานย้ายไปทำงานต่างประเทศ เป็นต้น โดยในการศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตและการพัฒนาเครื่องชี้วัดที่ผ่านมา ใช้แนวคิดสำคัญในการศึกษาอยู่ 4 แนวคิด ได้แก่

1. **แนวคิดเรื่องคุณภาพชีวิต (Quality of Life)** แนวคิดเรื่องคุณภาพชีวิตเป็นความพยายามที่จะนิยามความหมายของคำว่า “คุณภาพชีวิต” เพื่อใช้ในการศึกษา แต่ความหมายที่นักวิชาการหลายท่าน นิยามขึ้นนั้นยากที่จะเป็นที่ยอมรับอย่างเป็นทางการ เนื่องจากความหมายของคำว่า คุณภาพชีวิต มีลักษณะที่เป็นทั้งวัตถุวิสัย (Objective) และอัตตวิสัย (Subjective) เช่น เรื่องที่เกี่ยวข้องกับร่างกาย จิตใจ ความรู้สึก เกี่ยวกับความเป็นอยู่ที่ดี เรื่องเพศและกิจวัตรประจำวัน ดังนั้นมาตรวัดคุณภาพชีวิตที่พัฒนาบนฐานของแนวคิดข้างต้น จึงประกอบด้วย 2 มิติทั้งมิติวัตถุวิสัยและมิติอัตตวิสัย

2. **แนวคิดเรื่องการพัฒนาสังคม (Social Development)**แนวคิดเรื่องการพัฒนาสังคม เป็นแนวคิดที่เกิดจากเวทีการประชุมสุดยอดเพื่อการพัฒนาสังคม(The World Summit for Social Development) ซึ่งจัดขึ้นเมื่อมีนาคม พ.ศ.2538 ที่กรุงโคเปนเฮเกนสาระสำคัญของแนวคิดนี้โดยสรุป คือ การให้ความสำคัญกับคนและสิ่งแวดล้อม เป็นอันดับแรก ก่อนการประชุม องค์กรพัฒนาเอกชนในภูมิภาคเอเชีย แปซิฟิกได้ร่วมประชุมสรุปปัญหาสาระสำคัญที่เป็นแนวโน้มของการพัฒนาในภูมิภาคนี้ (Morales, 1994 อ้างใน อนุชาติ พวงสำลี, 2541) คือปัญหาความยากจนเป็นปัญหาที่รุนแรงที่สุด นอกจากนี้ยังมีปัญหาเรื่องการถูกกีดกัน เลือกลปฏิบัติ การไม่มีส่วนร่วมของประชาชนซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง และปัญหาความรุนแรงอื่นๆ ได้แก่ การแสวงหาผลประโยชน์ ยาเสพติดอาชญากรรม การฉ้อราษฎร์บังหลวง เป็นต้น ดังนั้นในการพัฒนาสังคมจะต้องคำนึงถึงบริบทที่สำคัญอยู่ 3 ประการ

ประการแรกคือ การขจัดความยากจน ในนิยามของความยากจนของประเทศต่างๆ ใช้กัน พิจารณาจาก รายได้ของครัวเรือน หรือบุคคลที่ต่ำกว่าเส้นความยากจน (Minimum Threshold) ส่วนตัว บ่งชี้อื่นๆ ที่ใช้ เช่น อายุขัยเฉลี่ย (Life Expectancy) การไม่รู้หนังสือ

ประการที่สอง คือ การกระจายความเป็นธรรม เกี่ยวข้องกับผู้ด้อยโอกาส เช่น คนพิการ ผู้สูงอายุ ซึ่งคนเหล่านี้ไม่ได้รับโอกาส และไม่สามารถเข้าถึงบริการต่างๆ ที่สามารถจะนำมาปรับปรุงคุณภาพชีวิตได้

ประการที่สาม คือ การมีส่วนร่วมของประชาชน ข้อจำกัดของการยกระดับคุณภาพชีวิตอยู่ที่การถูกกีดกันจากกระบวนการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในครอบครัว ชุมชน และองค์กรต่างๆ กลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชนในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ได้เสนอว่า แนวคิดการพัฒนาสังคมนี้ ควรให้ความสำคัญกับคน ให้คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา และควรมีการมองแบบองค์รวม หมายถึง การพัฒนาเพื่อความเป็นธรรมทางสังคมและความมั่นคงทางเศรษฐกิจความยั่งยืนทางนิเวศน์ การมีส่วนร่วมทางการเมือง และความคงอยู่ของวัฒนธรรม จากแนวคิดดังกล่าวนี้มาตรวจวัดคุณภาพชีวิตจึงมองเชื่อมโยงไปถึงสภาพที่บุคคลได้รับจากสังคมและสิ่งแวดล้อมที่บุคคลเกี่ยวข้องอยู่

3. แนวคิดเรื่องการพัฒนาคน (Human Development) เป็นแนวคิดที่ทำทนายการพัฒนาที่ผ่านมาโดยมองว่า การพัฒนาที่ผ่านมามีข้อผิดพลาดที่เน้นทางด้านเศรษฐกิจ และใช้ดัชนีวัดระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียว มีผู้ได้เสนอแนวคิดในการพัฒนามนุษย์ที่สะท้อนให้เห็นความแตกต่างจากแนวทางการพัฒนาเดิม เช่น Miles (1985 อ้างใน อนุชาติ พวงสำลี, 2541) ได้อธิบายความคิดเรื่องการพัฒนาคนว่า อุดมการณ์ในการพัฒนามนุษย์ต้องไม่แยกการพัฒนาปัจเจกบุคคล ออกจากการพัฒนาสังคม Speth (1994 อ้างใน อนุชาติ พวงสำลี, 2541) อธิบายแนวคิดเรื่องการพัฒนาคนแบบยั่งยืนว่า เป็นการเปลี่ยนจากคิดเรื่องการพัฒนาไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งต้องพิจารณาถึง 3 สิ่ง ได้แก่

ประการแรก ประชาชนเป็นศูนย์กลาง เพราะเป็นการพัฒนาที่ประชาชนต้องมาก่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนยากจน

ประการที่สอง สิ่งแวดล้อมคือ การเน้นถึงความจำเป็นที่จะต้องฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ ปกป้องสิ่งแวดล้อมทั้งในระดับท้องถิ่นจนถึงระดับโลก

ประการที่สาม การมีส่วนร่วม การพัฒนาจะสำเร็จได้ต้องให้คนเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรม และกระบวนการที่มีผลต่อชีวิตของเขา

จะเห็นว่าโดยสรุปแล้ว การพัฒนามนุษย์ คือ การส่งเสริมศักยภาพในตัวมนุษย์ให้เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีกว่า นำไปสู่การสร้างสรรคชีวิตที่มีประโยชน์และสมหวัง การพัฒนามนุษย์ควรเป็นเป้าหมายโดยตรงกับการพัฒนาเศรษฐกิจ การเน้นความแตกต่างระหว่างเพศ วรณะ ชนชั้น เผ่าพันธุ์ตลอดจนความเหลื่อมล้ำในด้านอื่นๆ เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนามนุษย์ ดังนั้นมาตรวัดคุณภาพชีวิตที่อิงอยู่กับแนวคิดนี้ จึงต้องสนใจสิ่งแวดล้อม และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา

4. แนวคิดเรื่องความมั่นคงของชีวิตมนุษย์ (Human Security) แนวคิดนี้ UNDP กำหนดขึ้นเป็นดัชนีตัวหนึ่งที่วัดความมั่นคงของชีวิตมนุษย์ ซึ่งความหมายของความมั่นคงของชีวิตมนุษย์ระดับโลก (Global Human Security) คือสามารถดำรงชีวิต และ ทำมาหากินได้โดยปลอดภัยจากความหวาดกลัวภัยที่อาจจะคุกคามการอยู่รอด สุขภาพอนามัย การทำมาหากินตลอดจนความสุขสบายของบุคคล UNDP ได้

กำหนดสาระของความมั่นคงในชีวิตมนุษย์ไว้ 7 ด้าน ได้แก่ 1) ความมั่นคงด้านเศรษฐกิจ 2) ความมั่นคงด้านอาหาร 3) ความมั่นคงด้านสุขภาพ 4) ความมั่นคงด้านสิ่งแวดล้อม 5) ความมั่นคงของบุคคล 6) ความมั่นคงของชุมชน 7) ความมั่นคงทางการเมืองแนวคิดเรื่องความมั่นคงของชีวิตมนุษย์ส่งผลกระทบต่อระบบโลกและรัฐ ที่ต้องการให้โลกและรัฐเห็นความสำคัญของชีวิตมนุษย์ ที่จะให้ประชากรพ้นจากความทุกข์ยาก จึงเป็นเรื่องไร้พรมแดน และเป็นพันธกิจของประชาคมโลก จากแนวคิดดังกล่าว หากพัฒนาเป็นมาตรวัดคุณภาพชีวิตของประชาชน ก็จะต้องมีองค์ประกอบทั้ง 7 ด้าน เพราะจะนำมาซึ่งความมั่นคงในชีวิต ซึ่งถือว่าเป็นคุณภาพชีวิตของประชากร

2.2 การทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Reviewed Literature)

สุวัฒน์ มหัตนิรันดร์กุล, วิระวรรณ ดันดิพิวัฒนสกุล, วนิดา พุ่มไพศาลชัย, กรองจิตต์ วงศ์สุวรรณ และราณี พรมานะจิรังกุล (2541) รายงานว่าองค์การอนามัยโลกได้พัฒนาเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตสำหรับใช้ในประเทศต่าง ๆ ขึ้นมาตั้งแต่ปี 1992 เครื่องชี้วัดฉบับมาตรฐานประกอบด้วย 100 ตัวชี้วัด ได้ถูกนำมาทดสอบในหลาย ๆ ประเทศ รวมทั้งในประเทศไทยโดยกรมสุขภาพจิต อย่างไรก็ตามแบบวัดคุณภาพชีวิต 100 ตัวชี้วัดนี้ ดูยาวเกินไปเมื่อนำไปใช้สำรวจในชุมชน ด้วยเหตุนี้องค์การอนามัยโลกจึงได้พัฒนาเครื่องมือที่มีขนาดสั้นกว่า (26 ตัวชี้วัด) ขึ้นมาใช้โดยการคัดเลือกมาจาก 100 ตัวชี้วัดให้เหลือเพียง 26 ตัวชี้วัด และเครื่องมือชุดใหม่นี้ยังไม่เคยมีการทดสอบในประเทศไทยมาก่อนเลย การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะเปรียบเทียบคุณสมบัติของเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิต ชุด 26 ตัวชี้วัด (WHOQOL-BREF) กับชุด 100 ตัวชี้วัด (WHOQOL - 100) วิธีการเริ่มด้วยการทบทวนและปรับปรุงภาษาในเครื่องมือ WHOQOL-BREF โดยผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษา แล้วนำไปทดสอบความเข้าใจภาษากับคนที่มีความรู้พื้นฐานแตกต่างกัน นำมาปรับปรุงข้อที่เป็นปัญหาแล้วทดสอบซ้ำทำเช่นนี้อยู่ 3 รอบ แบบวัด WHOQOL-BREF-THAI ที่พัฒนาได้นำมาทดสอบเทียบกับ WHOQOL-100 ในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นชาย 208 คน (31.2%) เป็นหญิง 459 คน (68.6%) อายุระหว่าง 17-60 ปี (เฉลี่ย 36.1) ผลที่ได้ พบว่าค่าความเชื่อมั่นครอนบาคอัลฟาของ WHOQOL-100 และ WHOQOL-BREF-THAI มีค่าเป็น 0.8921 และ 0.8406 ตามลำดับ และความสัมพันธ์ระหว่างเครื่องชี้วัด ทั้งสองมีค่า $r = 0.6515$ ($P < 0.01$) สรุปและข้อเสนอแนะ เห็นได้ว่าเครื่องชี้วัด WHOQOL-BREF-THAI มีค่าความถูกต้องในการวัดใกล้เคียงกับ WHOQOL-100 แต่มีขนาดที่สั้นกว่า ใช้ได้ง่ายกว่า เหมาะกับการนำไปใช้ในการสำรวจ อีกทั้งคำถามที่มีการพัฒนาจาก WHOQOL-100 ขององค์การอนามัยโลกโดยตรงให้อยู่ในรูปแบบที่คนไทยเข้าใจได้ง่าย

กิ่งแก้ว เก็บเจริญ (2541) ทำการศึกษาครั้งนี้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของสตรีสูงอายุที่มารับบริการในคลินิกสูงอายุตามข้อมูลส่วนบุคคล การเก็บรวบรวมข้อมูลจัดทำโดยใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์สตรีสูงอายุซึ่งมีอายุ 60 ปีขึ้นไป และมาใช้บริการคลินิกในโรงพยาบาลประสาทเชียงใหม่ ช่วงเดือนกรกฎาคมถึงธันวาคม พ.ศ. 2539 จำนวน 169 คน ใช้โปรแกรม SPSS ในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย การวิเคราะห์ความแปรปรวน ผลการศึกษาพบว่าคุณภาพชีวิตของสตรีสูงอายุที่มารับบริการในคลินิกสูงอายุมีความพึงพอใจระดับปานกลางในด้านของความพึงพอใจในชีวิต ด้านอัตมโนทัศน์ ด้านสุขภาพและการทำงานของร่างกาย ด้านเศรษฐกิจและสังคม ผลการทดสอบสมมติฐาน

พบว่าคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่มารับบริการที่คลินิกสุขภาพ มีความแตกต่างกันในเรื่องของสถานที่อยู่อาศัย รายได้ของครอบครัวต่อเดือน ความเพียงพอของรายได้ การทราบว่ามียุติบัตรสุขภาพ และการออกกำลังกาย ถ้าพิจารณาแยกในแต่ละด้านของคุณภาพชีวิตพบว่าด้านความพึงพอใจในชีวิตมีความแตกต่างกันในเรื่องรายได้ของครอบครัวต่อเดือน ความเพียงพอของรายได้ การทราบว่ามียุติบัตรสุขภาพ และการออกกำลังกายที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ด้านสุขภาพและการทำงานของร่างกายมีความแตกต่างกันในเรื่องสถานที่อยู่อาศัยที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ด้านเศรษฐกิจและสังคมมีความแตกต่างกันในเรื่องสถานที่อยู่อาศัย รายได้ของครอบครัวต่อเดือน และการออกกำลังกายที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

วนิดา รัตนานนท์ (2546) ทำการวิจัยโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยมะเร็งเต้านมหลังผ่าตัด และเพื่อทดสอบความสัมพันธ์เชิงพยากรณ์ของปัจจัยพื้นฐาน ความสามารถในการดูแลตนเอง และการสนับสนุนทางสังคมต่อคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยมะเร็งเต้านมหลังผ่าตัด โดยใช้ทฤษฎีความพร่องในการดูแลตนเองของ Orem (2001) เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ป่วยหญิงโรคมะเร็งเต้านมหลังผ่าตัด ที่มารับการตรวจตามนัดที่คลินิกศัลยกรรม ภา.ร.ชั้น 6 แผนกผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ และที่คลินิกศัลยกรรมเต้านม แผนกผู้ป่วยนอก สถาบันมะเร็งแห่งชาติ จำนวน 130 คน เลือกโดยการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วยแบบสอบถามปัจจัยพื้นฐาน ความสามารถในการดูแลตนเอง การสนับสนุนทางสังคม และคุณภาพชีวิตผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและความเที่ยง แล้วมีค่าความเที่ยงเท่ากับ .93 , .91 และ .81 ตามลำดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1. คุณภาพชีวิตผู้ป่วยมะเร็งเต้านมหลังผ่าตัดโดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ($X=73.98$) 2. การสนับสนุนทางสังคม ความสามารถในการดูแลตนเอง การศึกษาประถมศึกษา รายได้ของครอบครัว 2,000-4,999 บาทต่อเดือน สามารถร่วมกันพยากรณ์คุณภาพชีวิตของผู้ป่วยมะเร็งเต้านมหลังผ่าตัดได้ร้อยละ 22 ($R^2 = .218$) นำมาสร้างสมการพยากรณ์ ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้ Z^{\wedge} คุณภาพชีวิตของผู้ป่วยมะเร็งเต้านมหลังผ่าตัด = $.258Z$ การสนับสนุนทางสังคม + $.232Z$ ความสามารถในการดูแลตนเอง - $.195Z$ การศึกษาประถมศึกษา - $.167Z$ รายได้ 2,000-4,999 บาทต่อเดือน ผลการวิจัยให้ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติการพยาบาล และการศึกษาวิจัยในการวางแผนให้การดูแลเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยมะเร็งเต้านมหลังผ่าตัด ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยมะเร็งเต้านมหลังผ่าตัดนั้น พยาบาลต้องคำนึงถึงการส่งเสริมให้สังคมของผู้ป่วย ได้แก่ คู่สมรส ครอบครัว ญาติสนิท เพื่อนและบุคคลใกล้ชิดเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลผู้ป่วย และการพัฒนาความสามารถของผู้ป่วยในการดูแลตนเองได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้ต้องมุ่งพัฒนากลุ่มผู้ป่วยที่มีรายได้น้อยและการศึกษาค่าเป็นลำดับแรก

ศิริพร วีระเกียรติ (2546) รายงานว่าปัจจุบันความเจริญทางสาธารณสุขและการแพทย์ ส่งผลให้ประชากรโลกมีอายุยืนยาวมากขึ้น ทำให้ประชากรสูงอายุมีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ดังจะเห็นได้จากสถิติจำนวนผู้สูงอายุทั่วโลก ในประเทศไทยจากสถิติพบว่าแนวโน้มของผู้สูงอายุมีจำนวนมากขึ้นทุกปี

เช่นกัน อาจส่งผลให้กลุ่มประชากรนี้เป็นกลุ่มที่ต้องให้ความเอาใจใส่ กอรปกับผู้สูงอายุยังมีการเปลี่ยนแปลงทั้งร่างกาย จิตใจ สังคม จิตวิญญาณ ที่ไม่เหมือนกับกลุ่มวัยอื่น ๆ จึงต้องใช้การปรับตัวมาก และส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุได้ การวิจัยครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจภาพรวมของคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในจังหวัดสุราษฎร์ธานีที่เป็นพื้นที่ ๆ รับผิดชอบ โดยการดูความสัมพันธ์ของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของกลุ่มประชากรนี้ในพื้นที่เดียวกัน อันจะนำไปสู่การมองภาพรวมและการนำผลที่ได้ไปใช้กับการส่งเสริมสุขภาพ และบำบัดรักษาผู้สูงอายุในชุมชนต่อไป โดยกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษาคือ ผู้สูงอายุ อายุ 60 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบ Chester Sampling อิงหลักการแบ่งเขตตามหลักการบริหารของงานสาธารณสุข จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็น 4 พื้นที่ แล้วสุ่มตัวอย่างโดยจับฉลากเขตละ 1 อำเภอ รวมทั้งสิ้น 4 อำเภอ โดยแต่ละอำเภอมีผู้สูงอายุในเขตเทศบาล 50 คน นอกเขตเทศบาล 50 คน รวมทั้งสิ้น 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีดังนี้ 1. แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล 2. แบบวัดคุณภาพชีวิต (Whobree-Thai) 26 ข้อ 3. แบบสอบถามภาวะสุขภาพทั่วไป (General Health Questionnaire-28) 4. แบบวัดการซึมเศร้าในผู้สูงอายุไทย (Thai Geriatric Depression Scale-TGDS)

การวิเคราะห์ข้อมูล 1. ใช้ตารางข้อมูลทั่วไป (จำนวน, ร้อยละ) 2. การหาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะสุขภาพทั่วไปกับคุณภาพชีวิตโดยใช้ F-test 3. มีการหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ กับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ สรุปผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นหญิง ร้อยละ 69.00 อายุระหว่าง 60-69 ปี คิดเป็นร้อยละ 47.25 ค่าเฉลี่ยอายุที่พบคือ 70.62 ปี มีสถานภาพสมรสคู่มากที่สุด ร้อยละ 54.00 ส่วนใหญ่มีบุตร ร้อยละ 96.52 โดยมีจำนวนบุตร 3-4 คน (ร้อยละ 33.68) ระดับการศึกษาส่วนใหญ่ประถมศึกษา (ร้อยละ 79.75)

พีระศักดิ์ ศรีฤาชา (2545) ทำการวิจัยเพื่อมุ่งค้นหาการให้ความหมายคุณค่า ความเชื่อและการปฏิบัติตัวเกี่ยวกับการมีชีวิตที่มีความสุขในผู้สูงอายุ องค์ประกอบและบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของการมีชีวิตที่มีความสุขของผู้สูงอายุในหมู่บ้านหนึ่งของจังหวัดขอนแก่น โดยใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ การศึกษาชุมชน การศึกษาชีวิตประวัติผู้สูงอายุจำนวน 7 ราย การสัมภาษณ์เจาะลึก การสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ หมู่บ้านที่ศึกษาคือหมู่บ้านไถ่นา อำเภอเมือง ซึ่งได้จากการเจาะจงเลือกตามขนาด และลักษณะทางสังคม และวัฒนธรรม เพื่อให้ได้หมู่บ้านที่มีความใกล้ชิดกันทางสังคมและมีประสบการณ์ร่วมทางสังคมและวัฒนธรรมมานานพอที่จะได้ภาพของชีวิตที่มีความสุขออกมาเสนอได้ดี โดยเป็นหมู่บ้านขนาด 145 หลังคาเรือน อยู่รวมกันแบบกระจุก มีอายุมากกว่า 100 ปี เก็บข้อมูลระหว่างเดือน ตุลาคม 2543-กุมภาพันธ์ 2544 ผลการศึกษาพบว่าผู้สูงอายุยังมีบทบาทสูงทางสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ ภายใต้อำนาจกำหนดที่สำคัญ ได้แก่ ภาวะสุขภาพที่รับรู้ บทบาทก่อนเป็นผู้สูงอายุ โดยบทบาทเด่นได้แก่บทบาทผู้นำในศาสนพิธี บทบาทในด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยและความสามัคคีในหมู่บ้าน การอบรมสั่งสอนลูกหลาน การส่งเสริมประเพณีปฏิบัติ และบทบาทเสริมทางเศรษฐกิจ ส่วนความหมายของชีวิตที่มีความสุขนั้น แม้จะมี

แตกต่างกันบ้างแต่ผู้สูงอายุก็มองว่าเป็นสภาวะของความสุขสำราญทั้งกายและใจ ความสงบและความพอเพียง โดยเปรียบเทียบค่าของการมีชีวิตที่มีความสุขเหมือนกับการมีบุญ ความสุขทางใจสำคัญกว่าความสุขทางกาย ความสุขของแต่ละคนเป็นอัตวิสัยและอยู่บนฐานของการเปรียบเทียบกับผู้อื่นที่มีสถานะใกล้เคียงกับตน ความเชื่อที่เกี่ยวกับความสุขได้แก่ ความเชื่อในเรื่องชะตาชีวิตหรือวาสนา และความเชื่อเรื่องเวรกรรม องค์ประกอบของชีวิตที่มีความสุข ได้แก่ การมีสุขภาพดี (คือไม่มีโรคเรื้อรัง และแข็งแรงพอที่จะทำกิจกรรมที่ต้องการ) มีพอกอยู่ พอกิน ได้ทำบุญ ได้ช่วยเหลือผู้อื่น และอยู่ในชุมชนที่ดี การปฏิบัติตนเพื่อให้ชีวิตมีความสุข ได้แก่ การรักษาสุขภาพ การทำบุญและปฏิบัติธรรม การทำตามความคาดหวังทางสังคมต่อผู้สูงอายุ บริบททางสังคมวัฒนธรรมของความสุขในชีวิตของผู้สูงอายุ ได้แก่ ระบบเครือข่ายญาติใกล้ชิดกัน ระบบสังคมและครอบครัวที่ให้คุณค่าเชิงบวกแก่ผู้สูงอายุภายใต้อิทธิพลของพระพุทธศาสนา สังคมเกษตรกรรมที่ต้องพึ่งพิงกันเป็นชุมชนเก่าแก่ที่อยู่กันแบบกระจุกและมีขนาดเล็ก การวิจัยนี้มีข้อเสนอแนะว่า โครงการบริการผู้สูงอายุเพื่อให้มีความสุขควรให้สอดคล้องกับลักษณะวัฒนธรรมของผู้สูงอายุ โดยการสร้างความเข้มแข็งให้กับครอบครัวและชุมชนให้รับผิดชอบดำเนินการบริการจากสถานบริการที่เป็นทางการควรจัดเท่าที่จำเป็น ควรเร่งพัฒนาตัวชี้วัดทางสังคมสำหรับการมีชีวิตที่เป็นสุขของผู้สูงอายุ และขยายบริการทางสังคมให้แก่ผู้สูงอายุให้ถึงระดับรากหญ้า โดยครอบคลุมความสุขในทุกมิติ

พรเพ็ญ สุวรรณเดชา(2536) ศึกษาถึงแนวโน้มคุณภาพชีวิตของประชากรจังหวัดปัตตานี ในอีก 10 ปีข้างหน้า กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญจาก 6 กระทรวงหลัก จำนวน 29 ท่าน เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วยแบบสอบถามจำนวน 3 ฉบับ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เทคนิคเดลฟาย ผลการวิจัยมีดังนี้

1. เป้าหมายสูงสุดในการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชากรไทย ใน 10 ปีข้างหน้า จะเน้นในด้านการพัฒนาคนเพื่อรองรับการพัฒนาในทุกๆ ด้าน ให้มีความสำคัญเกี่ยวกับเป้าหมายในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจมาก และรวมถึงการพัฒนาทางด้านสังคม การศึกษาและการเมืองการปกครองตามลำดับ ในด้านเศรษฐกิจ จะเน้นการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม การกระจายการสร้างงานและความเป็นเมืองไปสู่ชนบท การพัฒนาแหล่งน้ำ การพัฒนาการเกษตรแบบพึ่งตนเอง การส่งเสริมการท่องเที่ยว และการพัฒนาเทคโนโลยีในการเพิ่มผลผลิต ในด้านสังคมจะเน้นการจัดระบบสาธารณสุขมูลฐานให้กระจายถึงประชากรทุกกลุ่ม การจัดระบบสาธารณสุขปโภค สาธารณูปการ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของสังคม การจัดสรรทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องกับสภาพสังคม ในด้านการศึกษา จะเน้นให้ประชากรไทยร้อยละ 80 จบการศึกษาชั้นม.3 การขยายการศึกษาภาคบังคับ และการลดอัตราการเพิ่มของประชากรให้น้อยกว่าร้อยละ 1 ต่อปี ในด้านการเมืองการปกครอง เน้นการกระจายงบประมาณและอำนาจการปกครองลงสู่ส่วนภูมิภาค การส่งเสริมการปกครองระบบประชาธิปไตย และการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของประชากร

2. นโยบายในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากรจังหวัดปัตตานี จะเน้นการพัฒนาสาธารณสุข

ในเชิงรุก โดยเน้นระบบการป้องกันมากกว่าการรักษาเป็นอันดับแรก ให้ความสำคัญต่อการพัฒนา
อุตสาหกรรมและการรักษาสภาวะแวดล้อมรอบอ่าวปัตตานี รวมถึงการจัดระบบสาธารณสุขปโภค
สาธารณสุขการ ควบคู่กับการพัฒนาที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมอื่นๆ และควรพัฒนาทางด้านระบบการ
บริการด้านการสื่อสารและระบบข้อมูลข่าวสารที่ดี การกระจายการศึกษา การพัฒนาด้านแหล่งน้ำ สภาพ
ดินและอาชีพการประมงอีกด้วย

3. การใช้ตัวชี้วัดจปฐ. ควรมีการปรับเปลี่ยนไปตามสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมในอนาคต

4. หลักเกณฑ์และวิธีการในการใช้ จปฐ. ประเมินคุณภาพชีวิตของประชากร ควรมีการศึกษาค้นคว้าข้อมูล
ทางวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อของแต่ละชุมชน ประกอบการใช้ จปฐ. จะทำให้การใช้จปฐ. ประเมิน
คุณภาพชีวิตประชากรมีความยืดหยุ่นและคล่องตัวมากยิ่งขึ้น

5. แนวโน้มข้อมูล จปฐ. ของจังหวัดปัตตานี มีแนวโน้มบรรลุเป้าหมายได้มากขึ้น ตัวชี้วัด จปฐ. ที่
จะบรรลุเป้าหมายตามเกณฑ์ได้มาก คือ เด็ก 1 ปี ได้รับวัคซีนครบ ครว้เรือนมีและใช้ส้วม ครว้เรือนมีน้ำ
สะอาดดื่มพอ เด็กได้ศึกษาภาคบังคับ เด็ก 0.5 ปีไม่ขาดสารอาหาร ครว้เรือนได้รับข่าวสาร เด็กได้ฝึกอบรม
ด้านอาชีพและครว้เรือนเป็นสมาชิกกลุ่ม

6. ปัญหาความยากจนของประชากรจังหวัดปัตตานี จะมีผลสืบเนื่องมาจากการมีบุตรมากเนื่องจาก
ขาดการวางแผนครอบครัว และสภาพพื้นที่ไม่เหมาะสมกับการประกอบอาชีพ การวางแผนจัดตั้งเขต
เศรษฐกิจพิเศษ รวมถึงการขยายตัวของอาชีพอุตสาหกรรม การพัฒนาแหล่งน้ำ การพัฒนาระบบการ
ประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เป็นนโยบายสำคัญของจังหวัดปัตตานีที่จะช่วยแก้ปัญหาความยากจน
ของประชากรในอนาคต

7. ในด้านสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม การศึกษาและการเมืองการปกครองของประชากรจังหวัด
ปัตตานี จะเน้นความสำคัญเกี่ยวกับการเมืองการปกครองมากกว่าด้านอื่นๆ โดยเน้นลักษณะทางการเมือง
การปกครอง ที่ยึดตัวบุคคลและกลุ่มผลประโยชน์เป็นหลัก ในด้านเศรษฐกิจ จะให้ความสำคัญต่อปัญหา
การทำลายสภาพแวดล้อมจากระบบอุตสาหกรรมและการทำนาถุ้ง ในด้านสังคม เน้นบทบาทของผู้นำทาง
ศาสนา และด้านการศึกษาเยาวชนไทยมุสลิมจะเข้ารับการศึกษาเพิ่มขึ้น โดยเรียนทางศาสนาและการฝึก
อาชีพควบคู่กันไป

8. บุคลากรที่ทำหน้าที่รับผิดชอบในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากร นอกเหนือจากเจ้าหน้าที่
จาก 6 กระทรวงหลัก ควรมีการเพิ่มเติมเจ้าหน้าที่จากสำนักนายกรัฐมนตรี โดยคณะกรรมการอนุรักษ์
สิ่งแวดล้อม กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม รวมถึงฝ่ายทบวงวิทยาลัย
กระทรวงกลาโหมและกระทรวงยุติธรรมตามลำดับ

9. วิธีการดำเนินงานในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากร ควรเน้นการติดตามผลการปฏิบัติงาน
การปฏิบัติงานควรเป็นไปในเชิงรุก โดยให้ภาคเอกชนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการพัฒนา อีกทั้งควรให้
การบำรุงขวัญและกำลังใจแก่เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ให้มาก รวมถึงเจ้าหน้าที่ควรเป็นแบบอย่าง
ที่ดีในการพัฒนาด้วย

10. สภาพปัญหาในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากร จะสืบเนื่องมาจากกรณีที่โครงการพัฒนาต่างๆจะมีลักษณะเป็นนามธรรมในเชิงปฏิบัติ รวมถึงยังมีความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณในการดำเนินงานตามโครงการมาก

จุฑารัตน์ เทพพรบริสุทธ์ (2546) ทำการวิจัยครั้งนี้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพความเป็นอยู่กับคุณภาพชีวิตของผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดชลบุรี 400 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างหลายขั้นตอน จากผู้ใช้แรงงานในเขตจังหวัดชลบุรี เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไป แบบบันทึกการตรวจร่างกาย แบบสอบถามวัดความเครียดและคุณภาพชีวิตของผู้ใช้แรงงาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ค่าความค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สเปียร์แมน การวิเคราะห์ถดถอยแบบขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพความเป็นอยู่ ได้แก่ สภาพแวดล้อม และชีวิตการทำงานอยู่ในระดับดี ภาวะสุขภาพกายอยู่ในระดับมี 1-2 โรคหรืออาการ มีความเครียดสูงกว่าปกติเล็กน้อย มีรายรับมากกว่ารายจ่าย มีเวลาในครอบครัวเฉลี่ยประมาณ 4 ชั่วโมงต่อวัน
2. คุณภาพชีวิตแบบมิติเดียว และแบบหลายมิติอยู่ระดับปานกลาง
3. ชีวิตการทำงาน (work) ความเครียด (stress) สภาพแวดล้อม (env) และการมีเวลาให้ครอบครัว(time) เป็นปัจจัยร่วมกันทำนายชีวิตแบบหลายมิติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) และสามารถทำนายได้ ร้อยละ 16.9 ซึ่งสามารถเขียนสมการทำนายในรูปคะแนนดิบได้ดังนี้ คุณภาพชีวิตแบบหลายมิติ $= 100 + 1.288(\text{work}) - 0.474(\text{stress}) + 1.608(\text{env}) + 0.724(\text{time})$
4. ความเครียดมีความสัมพันธ์ทางลบ ส่วนรายได้สุทธิมีความสัมพันธ์ทางบวกกับสุขภาพโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)
5. รายได้สุทธิ สภาพแวดล้อม การมีเวลาให้ครอบครัว และชีวิตการทำงานมีความสัมพันธ์ทางบวก ส่วนความเครียดมีความสัมพันธ์ทางลบกับคุณภาพชีวิตโดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)
6. คุณภาพชีวิตแบบมิติเดียวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตแบบหลายมิติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

สุวัฒน์ มหันตนิรันดร์กุล, ปรีทรรศ ศิลปะกิจ และวนิดา พุ่มไพศาลชัย (2543) มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อสำรวจว่าคุณภาพชีวิตของประชาชนคนไทยเป็นอย่างไร เพื่อสำรวจว่าองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตในด้านใดที่ยังเป็นปัญหาที่ประชาชน และควรได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้นเพื่อสำรวจปัญหาสุขภาพจิตในลักษณะของภาวะซึมเศร้า ภาวะเครียด ความคิดอยากฆ่าตัวตาย และคิดฆ่าผู้อื่นของคนไทยในช่วงเศรษฐกิจตกต่ำว่าเป็นอย่างไรบ้าง เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับคุณภาพชีวิตของคนไทย ภาวะเครียด ภาวะซึมเศร้า ความคิดอยากฆ่าตัวตายและคิดฆ่าผู้อื่น รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรที่ศึกษา คือ คนไทยที่มีอายุตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป วิธีการสุ่มตัวอย่าง สุ่มตัวอย่างแบบกลุ่มหลากหลายขั้นตอน Multistage Cluster Sampling เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบ

วัดคุณภาพชีวิตฉบับย่อของ WHO แบบสอบถามความเครียดสวนปรุง แบบวัดอาการซึมเศร้าของเบค แบบสำรวจความคิดอยากฆ่าตัวตายและคิดฆ่าผู้อื่น การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ใช้ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความถี่ ไควสแคว์ ผลการศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นหญิง 65.6 % ชาย 34.4 % อายุเฉลี่ย 38-39 สมรสแล้ว มีบุตรไม่เกิน 2 คน การศึกษาไม่เกิน ระดับชั้นประถมศึกษา อาชีพหลักเป็นเกษตรกร/ประมง ร้อยละ 64.1 รู้จักโครงการสุขภาพดีถ้วนหน้า ของกระทรวงสาธารณสุข ร้อยละ 8.5 บอกว่ามีสมาชิกคนหนึ่งคนใดในบ้านมีปัญหาการเจ็บป่วยทางจิต ร้อยละ 20.5 มีคุณภาพชีวิตโดยรวมอยู่ในระดับที่ดี คุณภาพชีวิตด้านจิตใจอยู่ในระดับดีสูงที่สุด รองลงมาคือด้านสุขภาพร่างกาย ระดับที่ไม่ดีที่สุด คือ คุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคม รองลงมา คือ ด้านสิ่งแวดล้อม ร้อยละ 64.1 มีภาวะซึมเศร้าเบี่ยงเบนไปจากเดิม ร้อยละ 38.2 มีภาวะเครียดอยู่ใน ระดับสูงถึงรุนแรง ร้อยละ 7.6 มีความคิดอยากฆ่าตัวตาย ร้อยละ 86.4 รู้สึกได้รับผลกระทบจากภาวะ วิกฤตเศรษฐกิจ โดยเป็นปัญหาทางด้านการเงิน ผลการวิจัยครั้งนี้ นอกจากจะได้ข้อมูลพื้นฐานสำหรับ ผู้สนใจในเรื่องนี้แล้ว ยังเป็นสิ่งที่ชี้บ่งว่ามีประชาชนอีกจำนวนมากที่ยังต้องการการดูแลช่วยเหลือ เพื่อ ยกระดับคุณภาพชีวิต และภาวะสุขภาพจิตให้ดีขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานการณ์ทางเศรษฐกิจยังคงตกต่ำ ลงไปเรื่อย ๆ ผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่และสุขภาพจิตของประชาชนจะรุนแรงยิ่งขึ้น

อุทุมพร จามรมาน (2530) ทำการวิจัยเรื่องคุณภาพชีวิตของคนกรุงเทพมหานคร โดยมี จุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาคำว่า "คุณภาพชีวิต" ให้ชัดเจนว่ามีความหมายครอบคลุมปัจจัยอะไรบ้าง การวัด คุณภาพชีวิตทำอย่างไร และคุณภาพชีวิตของคนกรุงเทพฯมีค่าต่ำสุดเท่าไร นอกจากนี้ยังเปรียบเทียบค่า คุณภาพชีวิตของคนกรุงเทพฯ ที่อยู่ในเขตชั้นใน ชั้นกลางและชั้นนอก การรวบรวมข้อมูล ใช้การ สัมภาษณ์และสอบถามหัวหน้าครัวเรือนในเขตกรุงเทพฯจำนวน 1,023 ครอบครั้ว ในเรื่องเกี่ยวกับคุณภาพ ชีวิต 7 ด้าน คือสังคมและวัฒนธรรม เศรษฐกิจ สุขอนามัย จิตวิทยา สภาพแวดล้อมทางกายภาพ บริการของรัฐและเอกชนและนันทนาการ ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตทั้ง 7 ด้าน มีทั้งหมด 79 ตัว ได้ทำการวิเคราะห์ตัวประกอบและคำนวณคะแนนตัวประกอบ ผลวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. คนกรุงเทพฯ โดยทั่วไปส่วนมากมีความเป็นอยู่แบบเป็นครอบครัวเดี่ยว ขนาดของครอบครัว 4-6 คน ย้ายมาอยู่ในกรุงเทพฯอย่างต่อเนื่องเป็นเวลานาน ครอบครัวของคนกรุงเทพฯ เป็นครอบครัวที่มี สุขภาพแข็งแรงพอควร มีความสะดวกจากไฟฟ้า น้ำใช้และน้ำดื่ม ตลอดจนถนนและทางเท้า คน กรุงเทพฯมีความรักบ้านและรักงานที่ทำ คนกรุงเทพฯมองกรุงเทพฯ ในทางที่ค่อนข้างดี เช่น มองว่าคน กรุงเทพฯ เป็นคนรวย ชีวิตในกรุงเทพฯมีความรื่นรมย์ แม้ว่าจะมีความปลอดภัยไม่มากนักและมีการแข่งขันกัน สูงก็ตาม คนกรุงเทพฯ หางเงินคล่องแต่เปลี่ยนงานยาก คนกรุงเทพฯ ส่วนใหญ่มีวิทยุ โทรทัศน์ แต่ขาด โทรศัพท์ บริการจากหน่วยงานของรัฐและเอกชน จัดอยู่ในสภาพดีพอควร

2. องค์ประกอบสำคัญของคุณภาพชีวิตของคนกรุงเทพฯทั้งหมด 10 ตัว คือ I ทักษะคิดต่อการมี ชีวิตในกรุงเทพฯ II ลักษณะความเป็นอยู่ III การเป็นเจ้าของ IV อาชีพหลัก V นันทนาการ

VI บริการจากรัฐ VII การถือครองบ้านและที่ดิน VIII อาชีพรอง IX การใช้เวลาว่างที่บ้าน X สุขอนามัย

3. คุณภาพชีวิตของคนกรุงเทพฯ มีค่า 13.13 หน่วย

4. เมื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของคนกรุงเทพฯ ที่อาศัยอยู่ในเขตชั้นใน ชั้นกลาง ชั้นนอก ปรากฏว่า คนกรุงเทพฯ ในเขตชั้นนอก มีค่าคุณภาพชีวิตสูงสุด รองลงมาคือในเขตชั้นใน และสุดท้าย ได้แก่ ในเขตชั้นกลาง

5. ค่าต่ำสุดของคุณภาพชีวิตคือ 3.512 หน่วย ซึ่งพิจารณาตัวแปรที่สำคัญๆ 9 ตัว คือ 1. การออกกำลังกาย 2. ช่วงเวลาที่ใช้ออกกำลังกาย 3. การพักผ่อน 4. ช่วงเวลาที่ใช้พักผ่อน 5. จำนวนวันที่ทำงานในหนึ่งสัปดาห์ 6. เวลาที่ใช้เดินทางไปทำงานในช่วงปกติ 7. เวลาที่ใช้เดินทางไปทำงานในช่วงจรจรติดขัด 8. การถือครองบ้านหรือที่อยู่อาศัย 9. การถือครองที่ดิน

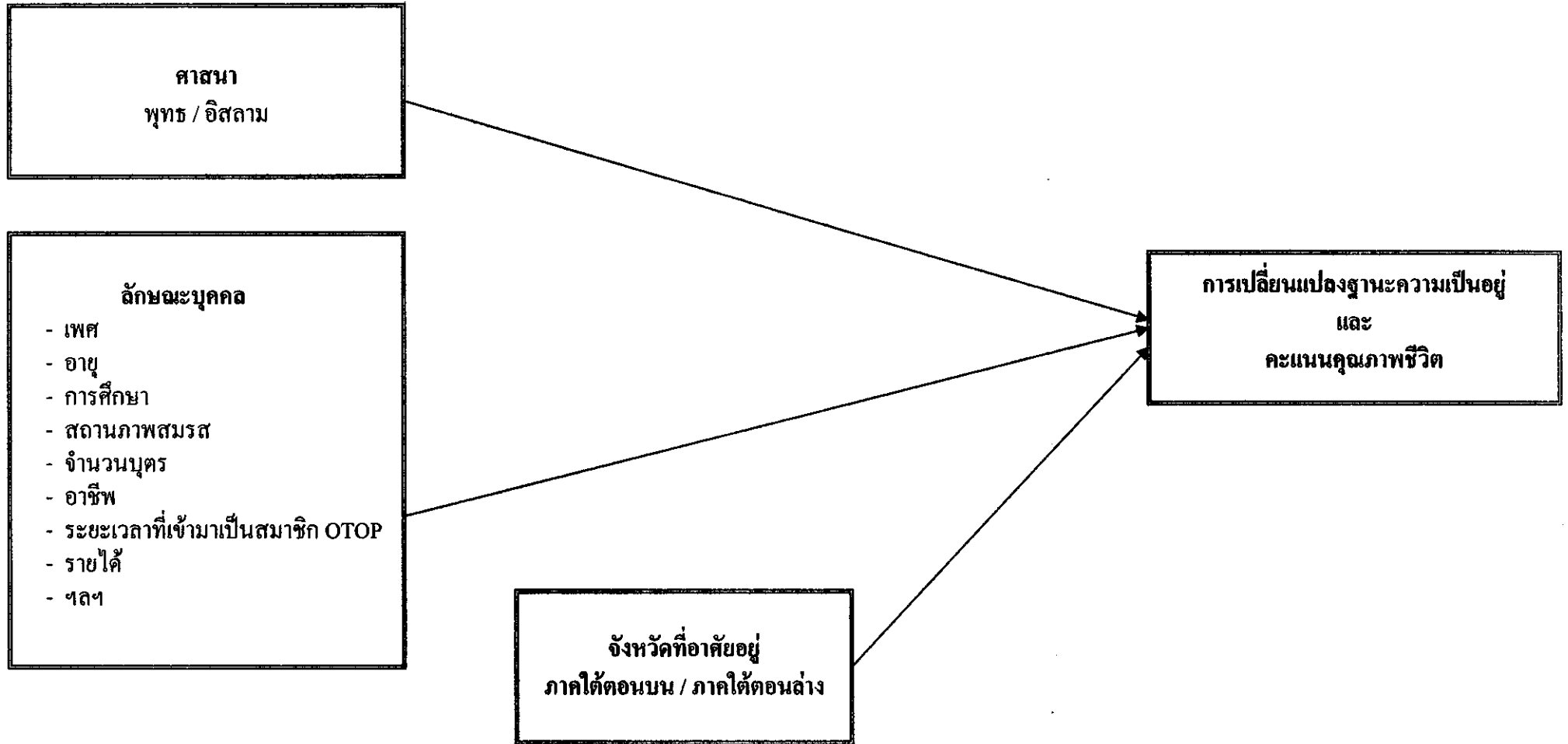
สมคิด โพธิ์ชนะพันธ์ (2538) ศึกษาคุณภาพชีวิตของสตรีสูงอายุเกี่ยวกับความพึงพอใจในการดำเนินชีวิต ความพึงพอใจในสิ่งต่าง ๆ และการให้ความสำคัญในสิ่งเหล่านั้น รวมทั้งเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของสตรีสูงอายุที่มีความแตกต่างกันในเรื่อง อายุ สถานภาพสมรส การศึกษา รายได้ การมีโรคประจำตัว และสถานที่อยู่อาศัย กลุ่มตัวอย่างเป็นสตรีสูงอายุตั้งแต่ 60 ปี ขึ้นไป ที่มาร่วมกิจกรรมในชมรมทางสังคมผู้สูงอายุดินแดง ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุมหาวิทยาลัยมหิดล และที่พักในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางแค และสถานสงเคราะห์คนชรานครปฐม จำนวน 127 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ที่ดัดแปลงจากแบบวัดคุณภาพชีวิตของบรูคฮาร์ท วิเคราะห์ข้อมูลโดยร้อยละ ค่าเฉลี่ย การทดสอบที และการวิเคราะห์ความแปรปรวน ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพชีวิตโดยส่วนรวมอยู่ในระดับดี ส่วนใหญ่มีความรู้สึกพอใจมากพอควรในชีวิตที่ผ่านมา (85.8 %) คิดว่าระยะนี้เป็นช่วงชีวิตที่ดีที่สุด (81.9 %) และเวลานี้เป็นช่วงที่มีความสุข เช่นเดียวกับช่วงชีวิตที่ผ่านมา (80.3 %) สิ่งที่มีความสำคัญมากที่สุดคือ การมีสุขภาพแข็งแรง รองลงมาเป็นการมีเงินใช้จ่ายในครอบครัว และความสุขสบายด้านวัตถุ และสำหรับความพึงพอใจในสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าว ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 3 อันดับแรก ได้แก่ ความสุขสบายด้านวัตถุ การมีเงินใช้จ่ายในครอบครัว และการทำกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ สตรีสูงอายุที่มีสถานภาพสมรสคู่ มีคุณภาพชีวิตดีกว่าสตรีสูงอายุที่มีสถานภาพสมรส โสด หม้าย หย่า แยก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) สตรีสูงอายุที่พักอาศัยอยู่กับครอบครัว มีคุณภาพชีวิตดีกว่าสตรีสูงอายุที่พักอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชราอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) สตรีสูงอายุที่ไม่มีโรคประจำตัว มีคุณภาพชีวิตดีกว่าสตรีสูงอายุที่มีโรคประจำตัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ส่วนสตรีสูงอายุที่มีอายุต่างกัน มีคุณภาพชีวิตที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) สตรีสูงอายุที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา และสตรีสูงอายุที่มีรายได้สูงกว่า 10,000 บาท มีคุณภาพชีวิตดีกว่าสตรีสูงอายุที่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

ชยันตร์ธร ปทุมานนท์ (2542) ประเมินความสูญเสียทางเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตที่สูญเสียไปของผู้ป่วย โดยใช้แบบประเมินคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลก (World Health Organization Quality of Life BREF: WHOQOL-BREF) รวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนมิถุนายน ถึงพฤศจิกายน พ.ศ. 2541 ใน 5 พื้นที่ของประเทศไทย คือเชียงใหม่ ขอนแก่น ชลบุรี สงขลา กรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ประชากรที่ศึกษาเป็นผู้ป่วยที่แพทย์วินิจฉัยว่าเป็นโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง และโรคหลอดเลือดหัวใจ ทั้งเพศชายและหญิง และมีประวัติสูบบุหรี่ติดต่อกันมาอย่างน้อย 5 ปี (กรณีศึกษาโรคหลอดเลือดหัวใจ) หรือ 10 ปี (กรณีศึกษาโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง) กลุ่มอ้างอิงเป็นคนปกติทั่วไปที่มาโรงพยาบาลในฐานะญาติผู้ป่วย ผลการวิจัยพบว่าภายหลังปรับความแตกต่างของเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้แล้ว ผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังมีค่าใช้จ่ายสูงกว่ากลุ่มอ้างอิง เฉลี่ยปีละ 7,520.65 บาท หรือเป็น 431 เท่าของกลุ่มอ้างอิง ผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังส่วนใหญ่มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง คุณภาพชีวิตในกลุ่มผู้ป่วยต่ำกว่ากลุ่มอ้างอิงทุกด้าน ยกเว้นด้านสิ่งแวดล้อม คุณภาพชีวิตของผู้ป่วยมีแนวโน้มลดลงเมื่อระดับความรุนแรงของโรคเพิ่มขึ้น

2.3 กรอบแนวความคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น ได้กำหนดกรอบแนวความคิดในการวิจัย ดังแผนภาพ 1 โดยคาดว่า ลักษณะบุคคลที่แตกต่างกัน ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ การเข้าร่วมโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” ฯลฯ จะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงฐานะความเป็นอยู่และคะแนนคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน

นอกจากนี้ประชากรตัวอย่างที่นับถือศาสนาแตกต่างกัน (พุทธ/อิสลาม) และเขตที่ตั้งของจังหวัดที่อาศัยอยู่ (พื้นที่ภาคใต้ตอนบน / พื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง) จะมีผลต่อคะแนนคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่นั้น ๆ แตกต่างกันด้วย

แผนภาพ 1 แสดงแบบจำลองกรอบแนวความคิด (Conceptual Framework) ที่ใช้ในการวิจัย

บทที่ 3

ระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยต้องการศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของ
ไทยพุทธและไทยมุสลิมที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ภาคใต้ตอนบนและตอนล่าง มีระเบียบวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

3.1 พื้นที่ดำเนินการ ได้แก่ 14 จังหวัดภาคใต้

3.2 ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง

3.2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ คนไทยพุทธและไทยมุสลิม

3.2.2 วิธีการสุ่มตัวอย่างและขนาดตัวอย่าง

ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายชั้นคอน(Multi-stage Sampling) มีรายละเอียดคั้งนี้
ขั้นตอนที่ 1 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง(Purposive Sampling) ได้จังหวัด

ระนอง ภูเก็ต สุราษฎร์ธานี จากจังหวัดภาคใต้ตอนบน และจังหวัดพัทลุง สตูล ปัตตานี ยะลา
นราธิวาส จากจังหวัดภาคใต้ตอนล่าง

ขั้นตอนที่ 2 ในแต่ละจังหวัดตัวอย่างใช้อำเภอเมืองเป็นพื้นที่จัดเก็บข้อมูล จากนั้น
ทำการสุ่ม ตัวอย่างแบบบังเอิญ(Accidental Sampling) จากผู้ที่เข้าร่วมโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่ง
ผลิตภัณฑ์” โดยกำหนดโควต้า (Quota) ให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่นับถือศาสนาพุทธ/ศาสนาอิสลาม รวม 600
ราย คั้งรายละเอียดในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย

(ราย)

การนับถือศาสนา	ไทยพุทธ	ไทยมุสลิม	รวม
จังหวัด			
ภาคใต้ตอนบน	150	50	200
ภาคใต้ตอนล่าง	250	150	400
รวม	400	200	600

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

งานวิจัยนี้ใช้ข้อมูลปฐมภูมิ(PrimaryData)ที่รวบรวมขึ้นมาใหม่ด้วยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง
ในช่วงเดือนมีนาคม-พฤษภาคม พ.ศ. 2549

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งประกอบด้วย 2 ส่วน ส่วนแรกเป็นแบบสอบถาม เครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลก ชุดย่อฉบับภาษาไทย ส่วนที่สองเป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับลักษณะทั่วไปด้านเศรษฐกิจ-สังคม และการเข้าร่วมเป็นสมาชิกโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” ของไทยพุทธและไทยมุสลิมในภาคใต้(ดูในภาคผนวก ก.)

3.5 คุณสมบัติของบุคคลที่อยู่ในข่ายสัมภาษณ์

1. มีอายุระหว่าง 15-60 ปี(เป็นข้อจำกัดในการนำแบบวัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อ ฉบับภาษาไทยมาใช้)
2. ในแต่ละครัวเรือนให้สัมภาษณ์ตัวอย่างได้เพียง 1 ราย
3. ต้องเข้าร่วมเป็นสมาชิกโครงการ OTOP

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ข้อมูลที่รวบรวมได้ถูกนำมาประมวลผล ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปสถิติในการวิจัยทางสังคมศาสตร์ SPSS/PC⁺ (Statistical Package for the Social Sciences) ดังนี้

3.6.1 สถิติพรรณนา ใช้อัตราส่วนร้อยละ (%) และค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ในการพรรณนา ลักษณะทั่วไปของประชากรตัวอย่าง

3.6.2 สถิติวิเคราะห์

3.6.2.1 ใช้การวิเคราะห์ถดถอยแบบโลจิสติก (Logistic Regression) ในการอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระต่างๆ (ลักษณะทั่วไปด้านเศรษฐกิจ-สังคม และการเข้าร่วมเป็นสมาชิกโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์”) กับตัวแปรตาม(การเปลี่ยนแปลงฐานะความเป็นอยู่ภายหลังการเข้าร่วมโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์”)

3.6.2.2 ใช้การวิเคราะห์การจำแนกพหุ (Multiple Classification Analysis) ประกอบกับสถิติการวิเคราะห์การผันแปร (Analysis of Variance) อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระต่างๆ กับตัวแปรตาม(คะแนนคุณภาพชีวิต)

บทที่ 4 ผลการวิจัย

เมื่อนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มไทยพุทธ และไทยมุสลิมซึ่งอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ภาคใต้ ตอนบนและตอนล่าง ทั้ง 600 ราย มาประมวลผลและจัดหมวดหมู่เป็นประเด็นด้านต่าง ๆ ผลการวิจัยพบว่า

4.1 ลักษณะทั่วไปด้านเศรษฐกิจ-สังคมของไทยพุทธ และไทยมุสลิมในภาคใต้ (ตาราง 2)

เพศ ส่วนใหญ่หรือร้อยละ 74.5 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเป็นเพศหญิง เมื่อจำแนกตามการนับถือศาสนา พบว่าร้อยละ 67.8 ของกลุ่มไทยพุทธ และร้อยละ 80.6 ของกลุ่มไทยมุสลิมเป็นเพศหญิง **เขตภูมิภาคและจังหวัดที่อาศัยอยู่** มากกว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 63.2) ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดอาศัยอยู่ในพื้นที่ภาคใต้ตอนบน โดยอาศัยอยู่ในจังหวัดสุราษฎร์ธานีมากที่สุด (ร้อยละ 13.7) รองลงมาเป็นจังหวัดพัทลุง (ร้อยละ 11.5) ภูเก็ต (ร้อยละ 6.3) และระนอง (ร้อยละ 6.3) ที่เหลืออีกร้อยละ 36.8 ของกลุ่มตัวอย่างอาศัยอยู่ในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง โดยร้อยละ 18.7 ของกลุ่มตัวอย่างอาศัยอยู่ในสตูล รองลงมาอาศัยอยู่ในจังหวัดนราธิวาส (ร้อยละ 18.7) ปัตตานี (ร้อยละ 16.5) และยะลา (ร้อยละ 9.2) เมื่อจำแนกตามการนับถือศาสนา พบว่าไทยพุทธจะเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในจังหวัดสุราษฎร์ธานีมากที่สุด (ร้อยละ 26.9) ในขณะที่ไทยมุสลิมอาศัยอยู่ในจังหวัดนราธิวาสมากที่สุด (ร้อยละ 29.9)

อายุ ร้อยละ 38.3 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เป็นผู้ที่มียุ 40.49 ปี รองลงมามีอายุ 30-39 ปี (ร้อยละ 26.8) 16-29 ปี (ร้อยละ 17.8) และ 50-60 ปี (ร้อยละ 17) ตามลำดับ หรือมีอายุเฉลี่ย 39.64 ปี โดยไทยพุทธมีอายุเฉลี่ย 43.45 ปี และไทยมุสลิมมีอายุเฉลี่ย 36.17 ปี

การศึกษา กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดได้รับการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมากที่สุด (ร้อยละ 26.3) รองลงมาเรียนจบชั้นประถมศึกษา (ร้อยละ 25.3) ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ร้อยละ 21.5) อนุปริญญาและระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 16) ที่เหลืออีกร้อยละ 10.8 ไม่ได้เรียนหนังสือ หรือกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดได้รับการศึกษาเฉลี่ย 8.76 ปี โดยไทยพุทธได้รับการศึกษาเฉลี่ย 8.40 ปี และไทยมุสลิมได้รับการศึกษาเฉลี่ย 9.09 ปี

สถานภาพสมรส ร้อยละ 68.7 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เป็นผู้ที่กำลังอยู่กินกับคู่สมรส รองลงมาเป็น โสด (ร้อยละ 20.3) เป็นหม้าย (ร้อยละ 7) แยกกันอยู่ (ร้อยละ 2.7) และหย่าร้าง (ร้อยละ 1.3) ตามลำดับ เมื่อแยกพิจารณาตามการนับถือศาสนา พบว่าร้อยละ 68.9 ของไทยพุทธ และร้อยละ 68.5 ของไทยมุสลิม เป็นผู้ที่กำลังอยู่กินกับคู่สมรส

จำนวนบุตร ร้อยละ 31.2 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่เคยทำการสมรส มีบุตรจำนวน 2 คน รองลงมามีบุตร 3 คน (ร้อยละ 22.4) มีบุตร 1 คน (ร้อยละ 16.1) มีบุตร 4 คน (ร้อยละ 10.5) มีบุตร 5 คน (ร้อยละ 7.5) มีบุตร 6 คน (ร้อยละ 4.8) มีบุตร 7-9 คน (ร้อยละ 2.9) ตามลำดับ และไม่มีบุตร (ร้อยละ 4.6) หรือกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด มีจำนวนบุตรเฉลี่ย 2.76 คน โดยไทยพุทธมีจำนวนบุตรเฉลี่ย 2.73 คน และไทยมุสลิมที่จำนวนบุตรโดยเฉลี่ย 2.79 คน

อาชีพหลัก กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดประกอบอาชีพการทำสวนยางมากที่สุด (ร้อยละ 28.3) รองลงมาประกอบอาชีพค้าขาย (ร้อยละ 21.3) รับจ้าง (ร้อยละ 13.7) เย็บผ้า (ร้อยละ 11.9) ทำนา (ร้อยละ 6.1) ทำผ้าบาติก (ร้อยละ 3.5) จักสาน (ร้อยละ 3.1) แม่บ้าน (ร้อยละ 2.6) ทำสวนผลไม้ (ร้อยละ 2) แกะสลัก (ร้อยละ 1.9) รับราชการ (ร้อยละ 1.9) ประมง (ร้อยละ 1.5) ทำหมวกปิเยาะ (ร้อยละ 1.3) ลูกจ้าง (ร้อยละ 0.6) และเลี้ยงสัตว์ (ร้อยละ 0.4) ตามลำดับ เมื่อจำแนกตามการนับถือศาสนา พบว่ากลุ่มไทยพุทธประกอบอาชีพทำสวนยางมากที่สุด (ร้อยละ 40.1) รองลงมาประกอบอาชีพค้าขาย (ร้อยละ 24.8) และรับจ้าง (ร้อยละ 8) ส่วนกลุ่มไทยมุสลิมประกอบอาชีพเย็บผ้ามากที่สุด (ร้อยละ 21.6) รองลงมาประกอบอาชีพรับจ้าง (ร้อยละ 19.1) ค้าขาย (ร้อยละ 18) และทำสวนยาง (ร้อยละ 17.3) ตามลำดับ

รายได้จากอาชีพหลักเฉลี่ย/เดือน (บาท) พบว่าร้อยละ 27.5 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีรายได้จากอาชีพหลักมากกว่า 8,000 บาท/เดือน รองลงมามีรายได้ 3,501 – 5,000 บาท (ร้อยละ 26) 2,501-3,500 บาท (ร้อยละ 16.3) 2,500 บาทและน้อยกว่า (ร้อยละ 15.3) และ 5,001-8,000 บาท (ร้อยละ 14.8) ตามลำดับ หรือกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีรายได้จากการประกอบอาชีพหลักเฉลี่ยเดือนละ 6,396.12 บาท เมื่อจำแนกตามการนับถือศาสนา พบว่ากลุ่มไทยพุทธและไทยมุสลิมมีรายได้จากการประกอบอาชีพหลักเฉลี่ยเดือนละ 7,362.98 บาท และ 5,497.83 บาท ตามลำดับ

ตาราง 2 ลักษณะทั่วไปด้านเศรษฐกิจ-สังคม ของไทยพุทธและไทยมุสลิมในภาคใต้

ลักษณะข้อมูล	การนับถือศาสนา				รวม	
	ไทยพุทธ		ไทยมุสลิม			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ						
ชาย	92	32.2	61	19.4	153	25.5
หญิง	194	67.8	253	80.6	447	74.5
รวม	286	100.0	314	100.0	600	100.0
เขตที่อาศัยอยู่						
ภาคใต้ตอนล่าง	96	33.6	283	90.1	379	63.2
ภาคใต้ตอนบน	190	66.4	31	9.9	221	36.8
รวม	286	100.0	314	100.0	600	100.0
จังหวัดที่อาศัยอยู่						
นราธิวาส	18	6.3	94	29.9	112	18.7
สตูล	49	17.1	64	20.4	113	18.8
ปัตตานี	24	8.4	75	23.9	99	16.5
ยะลา	5	1.7	50	15.9	55	9.2
พัทลุง	64	22.4	5	1.6	69	11.5
สุราษฎร์ธานี	77	26.9	5	1.6	82	13.7
ภูเก็ต	18	6.3	20	6.4	38	6.3
ระนอง	31	10.8	1	0.3	32	5.3
รวม	286	100.0	314	100.0	600	100.0

ตาราง 2 ลักษณะทั่วไปด้านเศรษฐกิจ-สังคม ของไทยพุทธและไทยมุสลิมในภาคใต้ (ต่อ)

ลักษณะข้อมูล	การนับถือศาสนา				รวม	
	ไทยพุทธ		ไทยมุสลิม			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อายุ						
16 - 29 ปี	25	8.7	82	26.1	107	17.8
30 - 39 ปี	58	20.3	103	32.8	161	26.8
40 - 49 ปี	123	43.0	107	34.1	230	38.3
50 - 60 ปี	80	28.0	22	7.0	102	17.0
รวม	286	100.0	314	100.0	600	100.0
อายุเฉลี่ย(ปี) (\bar{x})		43.45		36.17		39.64
ระดับการศึกษา						
ไม่ได้เรียน	25	8.7	40	12.7	65	10.8
ประถมศึกษา	97	33.9	55	17.5	152	25.3
มัธยมศึกษาตอนต้น	54	18.9	75	23.9	129	21.5
มัธยมศึกษาตอนปลาย	63	22.0	95	30.3	158	26.3
อนุปริญญา,ปริญญาตรี	47	16.4	49	15.6	96	16.0
รวม	286	100.0	314	100.0	600	100.0
จำนวนปีที่ศึกษาเฉลี่ย(ปี) (\bar{x})		8.40		9.09		8.76
สถานภาพสมรส						
โสด	44	15.4	78	24.8	122	20.3
หม้าย	30	10.5	12	3.8	42	7.0
หย่าร้าง	5	1.7	3	1.0	8	1.3
แยกกันอยู่	10	3.5	6	1.9	16	2.7
กำลังอยู่กับคู่สมรส	197	68.9	215	68.5	412	68.7
รวม	286	100.0	314	100.0	600	100.0

ตาราง 2 ลักษณะทั่วไปด้านเศรษฐกิจ-สังคม ของไทยพุทธและไทยมุสลิมในภาคใต้ (ต่อ)

ลักษณะข้อมูล	การนับถือศาสนา				รวม	
	ไทยพุทธ		ไทยมุสลิม			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนบุตร						
ไม่มีบุตร	6	2.5	16	6.8	22	4.6
1 คน	34	14.0	43	18.2	77	16.1
2 คน	87	36.0	62	26.3	149	31.2
3 คน	56	23.1	51	21.6	107	22.4
4 คน	29	12.0	21	8.9	50	10.5
5 คน	13	5.4	23	9.7	36	7.5
6 คน	15	6.2	8	3.4	23	4.8
7 - 9 คน	2	0.8	12	5.1	14	2.9
รวม	242	100.0	236	100.0	478	100.0
จำนวนบุตรเฉลี่ย(คน) (\bar{x})		2.73		2.79		2.76
อาชีพหลัก						
จักสาน	11	4.2	6	2.2	17	3.1
รับจ้าง	21	8.0	53	19.1	74	13.7
ทำนา	21	8.0	12	4.3	33	6.1
ทำสวนยาง	105	40.1	48	17.3	153	28.3
ทำสวนผลไม้	9	3.4	2	0.7	11	2.0
ประมง	6	2.3	2	0.7	8	1.5
ค้าขาย	65	24.8	50	18.0	115	21.3
เย็บผ้า	4	1.5	60	21.6	64	11.9
ทำหมวกปิเยาะ	0	0.0	7	2.5	7	1.3
แม่บ้าน	3	1.1	11	4.0	14	2.6
ทำผ้าบาติก	4	1.5	15	5.4	19	3.5
แกะสลัก	8	3.1	2	0.7	10	1.9
เลี้ยงสัตว์	0	0.0	2	0.7	2	0.4

ตาราง 2 ลักษณะทั่วไปด้านเศรษฐกิจ-สังคม ของไทยพุทธและไทยมุสลิมในภาคใต้ (ต่อ)

ลักษณะข้อมูล	การนับถือศาสนา				รวม	
	ไทยพุทธ		ไทยมุสลิม			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพหลัก (ต่อ)						
รับราชการ	5	1.9	5	1.9	10	1.9
ลูกจ้าง	0	0.0	3	1.1	3	0.6
รวม	262	100.0	278	100.0	540	100.0
รายได้จากอาชีพหลัก/เดือน						
2,500 บาทและน้อยกว่า	37	12.9	55	17.5	92	15.3
2,501 - 3,500 บาท	33	11.5	65	20.7	98	16.3
3,501 - 5,000 บาท	72	25.2	84	26.8	156	26.0
5,001 - 8,000 บาท	51	17.8	38	12.1	89	14.8
มากกว่า 8,000 บาท	93	32.5	72	22.9	165	27.5
รวม	286	100.0	314	100.0	600	100.0
รายได้จากอาชีพหลักเฉลี่ย/เดือน(บาท) (\bar{x})		7,362.98		5,497.83		6,396.12

4.2 การเข้าร่วมเป็นสมาชิกโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” (ตาราง 3)

ระยะเวลาในการเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพ ร้อยละ 35.3 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดได้เป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพมาเป็นระยะเวลานานาน 1-12 เดือน รองลงมาเป็นสมาชิกมากกว่า 36 เดือน (ร้อยละ 29.2) 13-24 เดือน (ร้อยละ 22.1) และ 25-36 เดือน (ร้อยละ 13.4) ตามลำดับ หรือกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีระยะเวลาในการเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพเฉลี่ย 33.04 เดือน เมื่อจำแนกตามการนับถือศาสนาพบว่ากลุ่มไทยพุทธ และไทยมุสลิม มีระยะเวลาในการเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพเฉลี่ย 33.70 เดือน และ 32.40 เดือนตามลำดับ

กลุ่มสินค้าที่ผลิต ร้อยละ 40 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ซึ่งเป็นกลุ่ม OTOP ทำการผลิตผ้าและเครื่องแต่งกาย รองลงมาผลิตของใช้และของประดับตกแต่ง (ร้อยละ 25.6) ศิลปะประติมากรรมและของที่ระลึก (ร้อยละ 19) สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหารและยา (ร้อยละ 10.7) และอาหาร (ร้อยละ 0.5) ทั้งนี้

กลุ่มไทยพุทธผลิตของใช้และของประดับตกแต่งมากที่สุด(ร้อยละ38.5) ในขณะที่กลุ่มไทยมุสลิมผลิตผ้าและเครื่องแต่งกายมากที่สุด (ร้อยละ67.5)

รายได้จากกลุ่มสินค้าที่ผลิตเฉลี่ย/เดือน ร้อยละ 39.7 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีรายได้เฉลี่ยมากกว่าเดือนละ 3,500 บาทจากกลุ่มสินค้าที่ผลิต รองลงมามีรายได้ 1,500 บาท/น้อยกว่า (ร้อยละ24.5) 1,501-2,500 บาท (ร้อยละ19) 2,500-3,500 บาท (ร้อยละ16.8) ตามลำดับ หรือกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีรายได้จากสินค้าที่ผลิตเฉลี่ยรายละ 3,042.99 บาท เมื่อจำแนกตามการนับถือศาสนา พบว่ากลุ่มไทยพุทธ และไทยมุสลิม มีรายได้จากกลุ่มสินค้าที่ผลิตเฉลี่ยรายละ 3,217.80 บาท/เดือน และ 2,881.84 บาท/เดือน ตามลำดับ

ฐานะความเป็นอยู่ภายหลังการเข้าร่วมโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” พบว่าร้อยละ 66.8 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีฐานะความเป็นอยู่ดีขึ้น ที่เหลืออีกร้อยละ 33.2 มีฐานะความเป็นอยู่เหมือนเดิม เมื่อจำแนกตามการนับถือศาสนา พบว่าร้อยละ 61.8 ของกลุ่มไทยพุทธ และร้อยละ 71.3 ของกลุ่มไทยมุสลิม ระบุว่าภายหลังการเข้าร่วมโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” แล้ว ทำให้มีฐานะความเป็นอยู่ดีขึ้นกว่าเดิม

ตาราง 3 การเข้าร่วมเป็นสมาชิกโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์”

ลักษณะข้อมูล	การนับถือศาสนา				รวม	
	ไทยพุทธ		ไทยมุสลิม		จำนวน	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ระยะเวลาที่เป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพ						
1 - 12 เดือน	99	37.6	88	33.0	187	35.3
13 - 24 เดือน	46	17.5	71	26.6	117	22.1
25 - 36 เดือน	35	13.3	36	13.5	71	13.4
มากกว่า 36 เดือน	83	31.6	72	27.0	155	29.2
รวม	263	100.0	267	100.0	530	100.0
ระยะเวลาที่เป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพเฉลี่ย (เดือน) (\bar{x})		33.70		32.40		33.04

ตาราง 3 การเข้าร่วมเป็นสมาชิกโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” (ต่อ)

ลักษณะข้อมูล	การนับถือศาสนา				รวม	
	ไทยพุทธ		ไทยมุสลิม		จำนวน	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
กลุ่มสินค้าที่ผลิต						
ผ้าและเครื่องแต่งกาย	52	18.2	212	67.5	264	44.0
ของใช้และของประดับตกแต่ง	110	38.5	45	14.3	155	25.8
ศิลปะประดิษฐ์และของที่ระลึก	74	25.9	40	12.7	114	19.0
สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหารและยา	50	17.5	14	4.5	64	10.7
อาหาร	0	0.0	3	1.0	3	0.5
รวม	286	100.0	314	100.0	600	100.0
รายได้จากกลุ่มสินค้าที่ผลิต/เดือน						
1,500 บาทและน้อยกว่า	70	24.5	77	24.5	147	24.5
1,501 - 2,500 บาท	56	19.6	58	18.5	114	19.0
2,500 - 3,500 บาท	38	13.3	63	20.1	101	16.8
มากกว่า 3,500 บาท	122	42.7	116	36.9	238	39.7
รวม	286	100.0	314	100.0	600	100.0
รายได้จากกลุ่มสินค้าที่ผลิต/เดือนเฉลี่ย (บาท) (\bar{x})		3,217.80		2,881.84		3,042.99
ฐานะความเป็นอยู่ภายหลังเข้าร่วม โครงการ OTOP						
เหมือนเดิม	105	38.2	86	28.7	191	33.2
ดีขึ้น	170	61.8	214	71.3	384	66.8
รวม	275	100.0	300	100.0	575	100.0

4.3 วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อฐานะความเป็นอยู่ภายหลังจากเข้าร่วมโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์”

เพื่อทราบว่าปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อฐานะความเป็นอยู่ของกลุ่มไทยพุทธและไทยมุสลิมในภาคใต้ จึงได้ใช้เทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression) มาหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยกำหนดให้ตัวแปรอิสระมี 9 ตัวแปร มีรายละเอียดของระดับการวัดข้อมูล (Level of Measurement) และรหัส ดังนี้

1. การนับถือศาสนา เป็นตัวแปรทวิ (Dichotomous Variable) มีรหัส

0 = ไทยพุทธ 1 = ไทยมุสลิม

2. เขตจังหวัดที่อาศัยอยู่ เป็นตัวแปรทวิ มีรหัส

0 = ภาคใต้ตอนล่าง 1 = ภาคใต้ตอนบน

3. เพศ เป็นตัวแปรทวิ มีรหัส

0 = ชาย 1 = หญิง

4. อายุ (ปี) เป็นตัวแปรช่วง (Interval Scale)

5. จำนวนปีที่ศึกษา (ปี) เป็นตัวแปรช่วง

6. จำนวนบุตร (คน) เป็นตัวแปรช่วง

7. รายได้เฉลี่ย/เดือน (บาท) จากการผลิตสินค้า OTOP เป็นตัวแปรช่วง

8. รายได้เฉลี่ย/เดือน (บาท) จากอาชีพหลัก เป็นตัวแปรช่วง

9. ระยะเวลาที่เป็นสมาชิกกลุ่ม OTOP (เดือน) เป็นตัวแปรช่วง

ตัวแปรตาม ได้แก่ ฐานะความเป็นอยู่ภายหลังจากเข้าร่วมโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” เป็นตัวแปรทวิ มีรหัส

0 = เหมือนเดิม 1 = ดีกว่าเดิม

ตาราง 4.1 เป็นเมตริกอร์สหสัมพันธ์ (Correlation Matrix) ระหว่างตัวแปรอิสระที่ใช้ในการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อฐานะความเป็นอยู่ภายหลังจากเข้าร่วมโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” ของกลุ่มไทยพุทธและไทยมุสลิมในภาคใต้ ไม่พบว่าความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระแต่ละคู่มีปัญหา Multicollinearity แต่อย่างไรก็ตาม ตาราง 4.2 แสดงความสามารถของตัวแปรอิสระในสมการในการจำแนกกลุ่มที่มีฐานะความเป็นอยู่เหมือนเดิม ออกจากกลุ่มที่มีฐานะความเป็นอยู่ดีขึ้น ภายหลังจากเข้าร่วมเป็นสมาชิกโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” ได้ถูกต้องร้อยละ 88.8 และค่าสถิติต่าง ๆ แสดงในตาราง 4.4

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อฐานะความเป็นอยู่ของกลุ่มไทยพุทธและไทยมุสลิมภายหลังจากเข้าร่วมโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” แสดงในตาราง 4.3 พบว่า ศาสนา เขตที่อยู่อาศัย อายุ

สามารถอธิบายการผันแปรของฐานะความเป็นอยู่ดังกล่าวได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ. ระดับ 0.00 0.08 และ 0.02 ตามลำดับ โดยภายหลังการเข้าร่วมโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” แล้ว กลุ่มไทยพุทธจะมีฐานะความเป็นอยู่ดีกว่าเดิมมากกว่ากลุ่มไทยมุสลิม กลุ่มที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภาคใต้ ตอนล่างมีฐานะความเป็นอยู่ดีกว่าเดิมมากกว่ากลุ่มที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภาคใต้ตอนบน ผู้ที่มีอายุน้อยกว่ามีฐานะความเป็นอยู่ดีกว่าเดิมมากกว่าผู้ที่มีอายุมากกว่า เพศหญิงมีฐานะความเป็นอยู่ดีกว่าเดิมมากกว่าเพศชาย ผู้ที่มีการศึกษาน้อยกว่าจะมีฐานะความเป็นอยู่ดีกว่าเดิมมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่า ผู้ที่มีบุตรจำนวนน้อยกว่าจะมีฐานะความเป็นอยู่ดีกว่าเดิมมากกว่าผู้ที่มีบุตรจำนวนมากกว่า ท้ายที่สุดผู้ที่มีระยะเวลาในการเป็นสมาชิกกลุ่มผลิตสินค้าโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” จะมีระดับฐานะความเป็นอยู่ดีกว่าเดิมมากกว่าผู้ที่มีระยะเวลาน้อยกว่าในการเป็นสมาชิกกลุ่มดังกล่าว

ตาราง 4.1 เมตริกสหสัมพันธ์(Correlation Matrix)ระหว่างตัวแปรอิสระที่ใช้วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อฐานะความเป็นอยู่ ภายหลังจากเข้าร่วมโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์”

	Constant	ศาสนา	เขตที่อาศัยอยู่	เพศ	อายุ	การศึกษา	จำนวนบุตร	รายได้จาก กลุ่มผลิต สินค้า OTOP	รายได้จาก อาชีพหลัก	ระยะเวลาที่ เป็นสมาชิก กลุ่มผลิต สินค้า OTOP
Step 1 Constant	1.000									
ศาสนา	-.362	1.000								
เขตที่อาศัยอยู่	-.072	.601	1.000							
เพศ	-.301	-.157	-.042	1.000						
อายุ	-.696	.210	-.176	-.030	1.000					
การศึกษา	-.341	-.143	-.085	.193	.036	1.000				
จำนวนบุตร	.012	-.200	-.012	.228	-.376	.231	1.000			
รายได้จากกลุ่มผลิตสินค้า OTOP	-.220	-.059	-.125	.078	.197	-.049	-.079	1.000		
รายได้จากอาชีพหลัก	.010	.043	-.001	.171	-.169	-.049	.019	-.307	1.000	
ระยะเวลาที่เป็นสมาชิกกลุ่ม ผลิตสินค้า OTOP	-.046	-.051	.000	-.011	-.075	.060	-.039	-.060	-.123	1.000

ตาราง 4.2 ตารางจำแนก (Classification Table) ฐานะความเป็นอยู่ภายหลังการเข้าร่วมโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์”

ค่าสังเกต (Observed)	ค่าคาดประมาณ (Predicted)		
	ฐานะความเป็นอยู่ภายหลังการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มผลิตสินค้า OTOP		Percentage Correct
	เหมือนเดิม	ดีกว่าเดิม	
ฐานะความเป็นอยู่ภายหลังการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มผลิตสินค้า OTOP	4	39	9.3
Overall Percentage	0	305	100.0
			88.8

ตาราง 4.3 ตัวแปรในสมการ (Variables in the Equation) ที่ใช้วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อฐานะความเป็นอยู่ภายหลังการเข้าร่วมโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์”

	B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)
ศาสนา	-1.456	.490	8.822	1	.003	.233
เขตที่อาศัยอยู่	-.842	.477	3.119	1	.077	.431
เพศ	.260	.406	.408	1	.523	1.296
อายุ	-.061	.026	5.441	1	.020	.941
การศึกษา	-.013	.039	.115	1	.734	.987
จำนวนบุตร	-.141	.108	1.702	1	.192	.869
รายได้จากกลุ่มผลิตสินค้า OTOP	.000	.000	.233	1	.629	1.000
รายได้จากอาชีพหลัก	.000	.000	1.134	1	.287	1.000
ระยะเวลาที่เป็นสมาชิกกลุ่มผลิตสินค้า OTOP	.006	.006	.949	1	.330	1.006
Constant	5.546	1.319	17.671	1	.000	256.182

ตาราง 4.4 Model Summary ที่ใช้วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อฐานะความเป็นอยู่ภายหลังการเข้าร่วมโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์”

Step	-2 Log likelihood	Cox & Snell R Square	Nagelkerke R Square
1	235.282(a)	.069	.132

4.4 คุณภาพชีวิตของไทยพุทธและไทยมุสลิมในภาคใต้ (ตาราง 5)

จากแบบวัดคุณภาพชีวิต WHOQOL ซึ่งมีข้อคำถาม 26 ข้อ ที่ถามถึงประสบการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา โดยคำตอบมี 5 ตัวเลือก ได้แก่ ไม่เลย เล็กน้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุด ผลการวิจัยพบรายละเอียดดังนี้

ท่านพอใจกับสุขภาพของท่านในตอนนี้เพียงใด พบว่าร้อยละ 41.3 ของกลุ่มตัวอย่างมีความพอใจในระดับมาก รองลงมาพอใจในระดับปานกลาง (ร้อยละ 33.7) มากที่สุด (ร้อยละ 14.2) เล็กน้อย (ร้อยละ 8.7) โครงสร้างของคำตอบยังคงเป็นเช่นนี้แม้จะแยกพิจารณาตามกลุ่มการนับถือศาสนา

การเจ็บปวดตามร่างกาย เช่น ปวดหัว ปวดท้อง ปวดตามตัว ทำให้ท่านไม่สามารถทำในสิ่งที่ต้องการมากน้อยเพียงใด พบว่าร้อยละ 36.1 ของกลุ่มตัวอย่างระบุว่ามีการเจ็บปวดตามร่างกายในระดับน้อย รองลงมาในระดับปานกลาง (ร้อยละ 29.2) ระดับมาก (ร้อยละ 16.8) ไม่เลย (ร้อยละ 12.6) และระดับมากที่สุด (ร้อยละ 5.4) โครงสร้างของคำตอบยังคงเป็นเช่นนี้แม้จะแยกพิจารณาตามกลุ่มการนับถือศาสนา

ท่านมีกำลังเพียงพอที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ในแต่ละวันไหม (ทั้งเรื่องงาน หรือการดำเนินชีวิตประจำวัน) พบว่าร้อยละ 46.2 ของกลุ่มตัวอย่างระบุว่ามีความเพียงพอในระดับมาก รองลงมาในระดับปานกลาง (ร้อยละ 30.8) มากที่สุด (ร้อยละ 18.3) เล็กน้อย (ร้อยละ 3.2) และไม่เลย (ร้อยละ 1.5) โครงสร้างของคำตอบยังคงเป็นเช่นนี้แม้จะแยกพิจารณาตามกลุ่มการนับถือศาสนา

ท่านพอใจกับการนอนหลับของท่านมากน้อยเพียงใด พบว่าร้อยละ 41.6 ของกลุ่มตัวอย่างมีความพอใจระดับมาก รองลงมาในระดับปานกลาง (ร้อยละ 30.8) ระดับมากที่สุด (ร้อยละ 18.9) เล็กน้อย (ร้อยละ 7.2) และไม่เลย (ร้อยละ 1.5) โครงสร้างของคำตอบยังคงเป็นเช่นนี้แม้จะแยกพิจารณาตามกลุ่มการนับถือศาสนา

ท่านรู้สึกพึงพอใจในชีวิต (เช่น มีความสุข ความสงบ มีความหวัง) มากน้อยเพียงไร พบว่าร้อยละ 42.8 ของกลุ่มตัวอย่างระบุว่ามีความรู้สึกพึงพอใจในชีวิตมาก รองลงมาระบุว่ามากที่สุด (ร้อยละ 27.9) ปานกลาง (ร้อยละ 23) เล็กน้อย (ร้อยละ 6.2) และไม่เลย (ร้อยละ 0.2) โครงสร้างของคำตอบยังคงเป็นเช่นนี้แม้จะแยกพิจารณาตามกลุ่มการนับถือศาสนา

ท่านมีสมาธิในการทำงานต่าง ๆ ดีเพียงใด พบว่าร้อยละ 46.5 ของกลุ่มตัวอย่างระบุว่ามีความดี มาก รองลงมาดีปานกลาง (ร้อยละ 31) มากที่สุด (ร้อยละ 18.5) และเล็กน้อย (ร้อยละ 4) โครงสร้างของคำตอบยังคงเป็นเช่นนี้แม้จะแยกพิจารณาตามกลุ่มการนับถือศาสนา

ท่านรู้สึกพอใจในตนเองมากน้อยแค่ไหน พบว่าร้อยละ 43.6 ของกลุ่มตัวอย่างรู้สึกพอใจมาก รองลงมาพอใจมากที่สุด (ร้อยละ 34.4) ปานกลาง (ร้อยละ 18.9) เล็กน้อย (ร้อยละ 2.8) และไม่เลย (ร้อยละ 0.2) โครงสร้างของคำตอบยังคงเป็นเช่นนี้แม้จะแยกพิจารณาตามกลุ่มการนับถือศาสนา

ท่านยอมรับรูปร่างหน้าตาของตัวเองไหม พบว่าร้อยละ 43.6 ของกลุ่มตัวอย่างระบุว่ายอมรับมากที่สุด รองลงมายอมรับมาก (ร้อยละ 33.3) ปานกลาง (ร้อยละ 20.2) เล็กน้อย (ร้อยละ 2.7) และไม่เลย (ร้อยละ 0.2) โครงสร้างของคำตอบยังคงเป็นเช่นนี้แม้จะแยกพิจารณาตามกลุ่มการนับถือศาสนา

ท่านมีความรู้สึกไม่ดี เช่น รู้สึกเหงา เศร้า หดหู่ ลึนหวัง วิตกกังวล บ่อยแค่ไหน พบว่าร้อยละ 49.6 ของกลุ่มตัวอย่างระบุว่าเล็กน้อย รองลงมาปานกลาง (ร้อยละ 22.6) ไม่เลย (ร้อยละ 19.9) มาก (ร้อยละ 6.7) และมากที่สุด (ร้อยละ 1.2) โครงสร้างของคำตอบยังคงเป็นเช่นนี้แม้จะแยกพิจารณาตามกลุ่มการนับถือศาสนา

ท่านรู้สึกพอใจแค่ไหนที่สามารถทำอะไร ๆ ผ่านไปได้ในแต่ละวัน พบว่าร้อยละ 50.8 ของกลุ่มตัวอย่างรู้สึกพอใจมาก รองลงมาพอใจระดับปานกลาง (ร้อยละ 28.7) พอใจมากที่สุด (ร้อยละ 13.3) พอใจเล็กน้อย (ร้อยละ 5.7) และไม่รู้สึกพอใจ (ร้อยละ 1.5) โครงสร้างของคำตอบยังคงเป็นเช่นนี้แม้จะแยกพิจารณาตามกลุ่มการนับถือศาสนา

ท่านจำเป็นต้องไปรับการรักษาพยาบาลมากน้อยเพียงใด เพื่อที่จะทำงานหรือมีชีวิตอยู่ไปได้ในแต่ละวัน พบว่าร้อยละ 30.3 ของกลุ่มตัวอย่างระบุว่าเล็กน้อย รองลงมาระบุว่าปานกลาง (ร้อยละ 25.4) มาก (ร้อยละ 16.7) ไม่เลย (ร้อยละ 19.8) และมากที่สุด (ร้อยละ 7.8) โครงสร้างของคำตอบยังคงเป็นเช่นนี้แม้จะแยกพิจารณาตามกลุ่มการนับถือศาสนา

ท่านพอใจกับความสามารถในการทำงานได้ อย่างที่เคยทำมาากน้อยเพียงใด พบว่าร้อยละ 47 ของกลุ่มตัวอย่างระบุว่ามีความพอใจในระดับมาก รองลงมาพอใจระดับปานกลาง (ร้อยละ 26.7) มากที่สุด (ร้อยละ 21.1) เล็กน้อย (ร้อยละ 4.5) และไม่เลย (ร้อยละ 0.7) โครงสร้างของคำตอบยังคงเป็นเช่นนี้แม้จะแยกพิจารณาตามกลุ่มการนับถือศาสนา

ท่านพอใจต่อการผูกมิตรหรือเข้ากับคนอื่นอย่างที่ผ่านมาแค่ไหน พบว่าร้อยละ 52.2 ของกลุ่มตัวอย่างระบุว่าพอใจมาก รองลงมาพอใจมากที่สุด (ร้อยละ 24.7) ปานกลาง (ร้อยละ 20.4) พอใจ

เล็กน้อย (ร้อยละ 2.4) และไม่พอใจเลย (ร้อยละ 0.2) โครงสร้างของคำตอบยังคงเป็นเช่นนี้แม้จะแยกพิจารณาตามกลุ่มการนับถือศาสนา

ท่านพอใจกับการช่วยเหลือที่เคยได้รับจากเพื่อน ๆ แคลิฟอร์เนีย พบว่าร้อยละ 47.9 ของกลุ่มตัวอย่างระบุว่าพอใจมากที่สุด รองลงมาระบุว่าพอใจปานกลาง (ร้อยละ 29.2) พอใจมากที่สุด (ร้อยละ 15.1) พอใจเล็กน้อย (ร้อยละ 6.6) และไม่พอใจเลย (ร้อยละ 1.2) โครงสร้างของคำตอบยังคงเป็นเช่นนี้แม้จะแยกพิจารณาตามกลุ่มการนับถือศาสนา

ท่านรู้สึกว่าการใช้ชีวิตมีความมั่นคงปลอดภัยดีไหมในแต่ละวัน พบว่าร้อยละ 38.1 ของกลุ่มตัวอย่างระบุว่ามีความปลอดภัยมาก รองลงมาระบุว่ามีความปลอดภัยปานกลาง (ร้อยละ 36.2) ปลอดภัยมากที่สุด (ร้อยละ 17) ปลอดภัยเล็กน้อย (ร้อยละ 8) และไม่ปลอดภัยเลย (ร้อยละ 0.9) เมื่อแยกพิจารณาตามการนับถือศาสนา พบว่ากลุ่มไทยพุทธระบุว่ามีความปลอดภัย “ระดับมาก” มากที่สุด (ร้อยละ 41.8) ในขณะที่กลุ่มไทยมุสลิมระบุว่ามีความปลอดภัย “ระดับปานกลาง” มากที่สุด (ร้อยละ 38.3)

ท่านพอใจกับสภาพบ้านเรือนที่อยู่ตอนนี้มากน้อยเพียงใด พบว่าร้อยละ 36.9 ของกลุ่มตัวอย่างระบุว่าพอใจมาก รองลงมาพอใจมากที่สุด (ร้อยละ 27.9) พอใจปานกลาง (ร้อยละ 26.8) พอใจเล็กน้อย (ร้อยละ 7.3) และไม่พอใจเลย (ร้อยละ 1) เมื่อจำแนกตามกลุ่มศาสนา พบว่ากลุ่มไทยพุทธมีความพอใจใน “ระดับมากที่สุด” มากที่สุด (ร้อยละ 33.7) ในขณะที่กลุ่มไทยมุสลิมระบุว่ามีความพอใจใน “ระดับมาก” มากที่สุด (ร้อยละ 40.9)

ท่านมีเงินพอจ่ายตามความจำเป็นมากน้อยเพียงใด พบว่าร้อยละ 58.5 ของกลุ่มตัวอย่างระบุว่าอยู่ในระดับปานกลางมากที่สุด รองลงมาระบุว่าเล็กน้อย (ร้อยละ 18.8) มาก (ร้อยละ 16.2) มากที่สุด (ร้อยละ 4.3) และไม่เลย (ร้อยละ 2.1) เมื่อพิจารณาตามกลุ่มศาสนา พบว่ากลุ่มไทยพุทธมีเงินพอจ่ายตามความจำเป็นมากกว่ากลุ่มไทยมุสลิม โดยร้อยละ 63.2 และ 22.4 ของกลุ่มไทยพุทธระบุว่าเงินพอจ่ายตามความจำเป็นในระดับปานกลาง และระดับมาก ตามลำดับ ในขณะที่ร้อยละ 54.2 และ 22.4 ของกลุ่มไทยมุสลิม ระบุว่าเงินพอจ่ายตามความจำเป็นในระดับปานกลาง และระดับเล็กน้อย ตามลำดับ

ท่านพอใจที่จะสามารถไปใช้บริการสาธารณสุขได้ตามความจำเป็นเพียงใด พบว่าร้อยละ 47 ของกลุ่มตัวอย่างพอใจในระดับปานกลาง รองลงมาพอใจมาก (ร้อยละ 25) พอใจเล็กน้อย (ร้อยละ 15.1) พอใจมากที่สุด (ร้อยละ 10.1) และไม่พอใจเลย (ร้อยละ 2.4) เมื่อจำแนกตามกลุ่มศาสนา พบว่าโครงสร้างของคำตอบยังคงเป็นเช่นนี้

ท่านได้รู้เรื่องราวข่าวสารที่จำเป็นในชีวิตแต่ละวันมากน้อยเพียงใด พบว่าร้อยละ 41 ของกลุ่มตัวอย่าง ระบุว่าได้รู้เรื่องราวดังกล่าวในระดับมาก รองลงมาอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 37.8)

เล็กน้อย (ร้อยละ 11) มากที่สุด (ร้อยละ 8.3) และไม่เลย (ร้อยละ 1.2) เมื่อแยกพิจารณาตามกลุ่มศาสนา พบว่าโครงสร้างของคำตอบยังคงเป็นเช่นนี้

ท่านมีโอกาสได้พักผ่อนคลายเครียดมากน้อยเพียงใด พบว่าร้อยละ 49.7 ของกลุ่มตัวอย่างระบุว่าอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาระบุว่าอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 24.7) เล็กน้อย (ร้อยละ 19.8) มากที่สุด (ร้อยละ 4.3) และระบุว่าไม่มีโอกาสเลย (ร้อยละ 0.7) โครงสร้างของคำตอบยังคงเป็นเช่นนี้ เมื่อแยกพิจารณาตามกลุ่มศาสนา

สภาพแวดล้อมดีต่อสุขภาพของท่านมากน้อยเพียงใด พบว่าร้อยละ 42.9 ของกลุ่มตัวอย่างระบุว่าอยู่ในระดับมาก รองลงมาเป็นระดับปานกลาง (ร้อยละ 36.4) ระดับมากที่สุด (ร้อยละ 11.4) เล็กน้อย (ร้อยละ 8.8) และไม่เลย (ร้อยละ 0.5) เมื่อจำแนกตามการนับถือศาสนา พบว่าโครงสร้างของคำตอบยังคงเป็นเช่นนี้

ท่านพอใจกับการเดินทางไปไหนมาไหนของท่าน (หมายถึงการคมนาคม) มากน้อยเพียงใด พบว่าร้อยละ 41.7 ของกลุ่มตัวอย่างพอใจระดับปานกลาง รองลงมาพอใจระดับมาก (ร้อยละ 37.2) พอใจเล็กน้อย (ร้อยละ 12.6) พอใจมากที่สุด (ร้อยละ 7.2) และไม่พอใจเลย (ร้อยละ 1.2) เมื่อจำแนกตามการนับถือศาสนา พบว่าโครงสร้างของคำตอบยังคงเป็นเช่นนี้

ท่านรู้สึกว่าชีวิตของท่านมีความหมายมากน้อยแค่ไหน พบว่าร้อยละ 48.6 ของกลุ่มตัวอย่างระบุว่าชีวิตมีความหมายมากที่สุด รองลงมาระบุว่ามีความหมายมาก (ร้อยละ 37.9) ปานกลาง (ร้อยละ 11.6) และเล็กน้อย (ร้อยละ 1.9) โครงสร้างของคำตอบยังคงเป็นเช่นนี้ แม้จะแยกพิจารณาตามกลุ่มศาสนาแล้วก็ตาม

ท่านสามารถไปไหนมาไหนด้วยตนเองได้ดีเพียงใด พบว่าร้อยละ 41.2 ของกลุ่มตัวอย่างระบุว่าอยู่ในระดับมาก รองลงมาเป็นระดับปานกลาง (ร้อยละ 26.5) ระดับมากที่สุด (ร้อยละ 26) เล็กน้อย (ร้อยละ 5.2) และไม่เลย (ร้อยละ 1.2) เมื่อแยกพิจารณาตามกลุ่มศาสนา พบว่าไทยพุทธมีความสามารถในการไปไหนมาไหนด้วยตนเองได้ดีกว่าไทยมุสลิม โดยร้อยละ 41.4 และร้อยละ 31.3 ของกลุ่มไทยพุทธ ระบุว่าสามารถไปไหนมาไหนด้วยตนเองได้ในระดับดีมาก และระดับดีมากที่สุดตามลำดับ ในขณะที่ร้อยละ 40.9 และร้อยละ 31.5 ของกลุ่มไทยมุสลิม ระบุว่ามีความสามารถเดินทางไปไหนมาไหนด้วยตนเองได้ดีในระดับมาก และระดับปานกลาง ตามลำดับ

ท่านมีความพอใจในชีวิตทางเพศของท่านแค่ไหน (ชีวิตทางเพศ หมายถึง เมื่อเกิดความรู้สึกทางเพศขึ้นแล้ว ท่านมีวิธีการทำให้ผ่อนคลายลงได้ รวมถึงการช่วยตัวเองหรือการมีเพศสัมพันธ์) พบว่าร้อยละ 36 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดระบุว่ามีความพอใจระดับปานกลาง รองลงมาพอใจมาก (ร้อยละ 24.4) พอใจเล็กน้อย (ร้อยละ 16) ไม่เลย (ร้อยละ 12.3) และมากที่สุด (ร้อยละ 11.2) เมื่อแยกพิจารณาตามกลุ่มศาสนา พบว่ากลุ่มไทยมุสลิมมีความพอใจในชีวิตทางเพศของตนมากกว่ากลุ่มไทยพุทธ

โดยร้อยละ 26.8 และร้อยละ 12.4 ของกลุ่มไทยมุสลิมมีความพอใจในระดับมาก และระดับมากที่สุด ตามลำดับ ในขณะที่ร้อยละ 21.8 และ ร้อยละ 10 ของกลุ่มไทยพุทธ มีความพอใจในระดับมาก และระดับมากที่สุด ตามลำดับ

ท่านคิดว่าท่านมีคุณภาพชีวิต (ชีวิตความเป็นอยู่) อยู่ในระดับใด พบว่าร้อยละ 61.6 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดระบุว่าอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาระบุว่าอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 24.7) มากที่สุด (ร้อยละ 10.7) เล็กน้อย (ร้อยละ 2.8) และไม่เลย (ร้อยละ 0.3) เมื่อแยกพิจารณาตามกลุ่มศาสนา พบว่าโครงสร้างของคำตอบยังคงเป็นเช่นนี้

ตาราง 5 คุณภาพชีวิตของไทยพุทธและไทยมุสลิมในภาคใต้

ลักษณะข้อมูล	การนับถือศาสนา				รวม	
	ไทยพุทธ		ไทยมุสลิม			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ท่านพอใจกับสุขภาพของท่านในตอนนี้เพียงใด						
ไม่เลย	11	3.8	2	0.6	13	2.2
เล็กน้อย	17	5.9	35	11.1	52	8.7
ปานกลาง	88	30.8	114	36.3	202	33.7
มาก	124	43.4	124	39.5	248	41.3
มากที่สุด	46	16.1	39	12.4	85	14.2
รวม	286	100.0	314	100.0	600	100.0
2. การเจ็บปวดตามร่างกาย เช่น ปวดหัว ปวดท้อง ปวดตามตัว ทำให้ท่านไม่สามารถ ทำในสิ่งที่ต้องการมากนักน้อยเพียงใด						
ไม่เลย	41	14.4	34	10.9	75	12.6
เล็กน้อย	97	34.2	118	37.8	215	36.1
ปานกลาง	84	29.6	90	28.8	174	29.2
มาก	47	16.5	53	17.0	100	16.8
มากที่สุด	15	5.3	17	5.4	32	5.4
รวม	284	100.0	312	100.0	596	100.0

ตาราง 5 คุณภาพชีวิตของไทยพุทธและไทยมุสลิมในภาคใต้ (ต่อ)

ลักษณะข้อมูล	การนับถือศาสนา				รวม	
	ไทยพุทธ		ไทยมุสลิม			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
3. ท่านมีกำลังเพียงพอที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ในแต่ละวันไหม (ทั้งเรื่องงานหรือการดำเนินชีวิตประจำวัน)						
ไม่เลย	2	0.7	7	2.2	9	1.5
เล็กน้อย	3	1.0	16	5.1	19	3.2
ปานกลาง	78	27.3	107	34.1	185	30.8
มาก	140	49.0	137	43.6	277	46.2
มากที่สุด	63	22.0	47	15.0	110	18.3
รวม	286	100.0	314	100.0	600	100.0
4. ท่านพอใจกับการนอนหลับของท่านมากน้อยเพียงใด						
ไม่เลย	4	1.4	5	1.6	9	1.5
เล็กน้อย	28	9.8	15	4.8	43	7.2
ปานกลาง	84	29.4	100	32.1	184	30.8
มาก	105	36.7	144	46.2	249	41.6
มากที่สุด	65	22.7	48	15.4	113	18.9
รวม	286	100.0	312	100.0	598	100.0
5. ท่านรู้สึกพึงพอใจในชีวิต (เช่น มีความสุข ความสงบมีความหวัง) มากน้อยเพียงใด						
ไม่เลย	0	0.0	1	0.3	1	0.2
เล็กน้อย	17	5.9	20	6.5	37	6.2
ปานกลาง	61	21.3	76	24.5	137	23.0
มาก	121	42.3	134	43.2	255	42.8
มากที่สุด	87	30.4	79	25.5	166	27.9
รวม	286	100.0	310	100.0	596	100.0

ตาราง 5 คุณภาพชีวิตของไทยพุทธและไทยมุสลิมในภาคใต้ (ต่อ)

ลักษณะข้อมูล	การนับถือศาสนา				รวม	
	ไทยพุทธ		ไทยมุสลิม			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
6.ท่านมีสมาธิในการทำงานต่าง ๆ ดีเพียงใด						
เล็กน้อย	5	1.7	19	6.1	24	4.0
ปานกลาง	82	28.7	104	33.1	186	31.0
มาก	134	46.9	145	46.2	279	46.5
มากที่สุด	65	22.7	46	14.6	111	18.5
รวม	286	100.0	314	100.0	600	100.0
7.ท่านรู้สึกพอใจในตนเองมากน้อยแค่ไหน						
ไม่เลย	0	0.0	1	0.3	1	0.2
เล็กน้อย	3	1.0	14	4.5	17	2.8
ปานกลาง	54	18.9	59	18.9	113	18.9
มาก	119	41.6	142	45.5	261	43.6
มากที่สุด	110	38.5	96	30.8	206	34.4
รวม	286	100.0	312	100.0	598	100.0
8.ท่านยอมรับรูปร่างหน้าตาของตัวเอง ไหม						
ไม่เลย	0	0.4	0	0.0	1	0.2
เล็กน้อย	2	0.7	14	4.5	16	2.7
ปานกลาง	64	22.5	56	18.1	120	20.2
มาก	97	34.2	101	32.6	198	33.3
มากที่สุด	120	42.3	139	44.8	259	43.6
รวม	284	100.0	310	100.0	594	100.0

ตาราง 5 คุณภาพชีวิตของไทยพุทธและไทยมุสลิมในภาคใต้ (ต่อ)

ลักษณะข้อมูล	การนับถือศาสนา				รวม	
	ไทยพุทธ		ไทยมุสลิม			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
9. ท่านมีความรู้สึกไม่ดี เช่น รู้สึกหงา เศร้า หดหู่ ลึนหวังวิตกกังวล บ่อยแค่ไหน						
ไม่เลย	59	21.1	57	18.8	116	19.9
เล็กน้อย	143	51.3	149	48.0	289	49.6
ปานกลาง	57	20.4	75	24.7	132	22.6
มาก	17	6.1	22	7.2	39	6.7
มากที่สุด	3	1.1	4	1.3	7	1.2
รวม	279	100.0	304	100.0	583	100.0
10. ท่านรู้สึกพอใจมากน้อยแค่ไหนที่สามารถทำอะไร ๆ ผ่านไปได้ในแต่ละวัน						
ไม่เลย	5	1.8	4	1.3	9	1.5
เล็กน้อย	9	3.2	24	7.9	33	5.7
ปานกลาง	76	27.2	91	30.1	167	28.7
มาก	153	54.8	142	47.0	295	50.8
มากที่สุด	36	12.9	41	13.6	77	13.3
รวม	279	100.0	302	100.0	581	100.0
11. ท่านจำเป็นต้องไปรับการรักษาพยาบาลมากน้อยเพียงใด เพื่อที่จะทำงานหรือมีชีวิตอยู่ไปได้ในแต่ละวัน						
ไม่เลย	69	24.9	45	15.1	114	19.8
เล็กน้อย	77	27.8	97	32.6	174	30.3
ปานกลาง	55	19.9	91	30.5	146	25.4
มาก	55	19.9	41	13.8	96	16.7
มากที่สุด	21	7.6	24	8.1	45	7.8
รวม	277	100.0	298	100.0	575	100.0

ตาราง 5 คุณภาพชีวิตของไทยพุทธและไทยมุสลิมในภาคใต้ (ต่อ)

ลักษณะข้อมูล	การนับถือศาสนา				รวม	
	ไทยพุทธ		ไทยมุสลิม		จำนวน	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
12. ท่านพอใจกับความสามารถในการทำงานได้ อย่างที่เคยทำมามากน้อยเพียงใด						
ไม่เลย	4	1.4	0	0.0	4	0.7
เล็กน้อย	5	1.8	21	7.0	26	4.5
ปานกลาง	77	27.8	77	25.7	154	26.7
มาก	129	46.6	142	47.3	271	47.0
มากที่สุด	62	22.4	60	20.0	122	21.1
รวม	277	100.0	300	100.0	577	100.0
13. ท่านพอใจต่อการผูกมิตรหรือเข้ากับคนอื่นอย่างที่ผ่านมาแค่ไหน						
ไม่เลย	0	0.0	1	0.3	1	0.2
เล็กน้อย	7	2.5	7	2.3	14	2.4
ปานกลาง	56	20.0	62	20.8	118	20.4
มาก	135	48.2	167	56.0	302	52.2
มากที่สุด	82	29.3	61	20.5	143	24.7
รวม	280	100.0	298	100.0	578	100.0
14. ท่านพอใจกับการช่วยเหลือที่เคยได้รับจาก เพื่อน ๆ แคไหน						
ไม่เลย	6	2.1	1	0.3	7	1.2
เล็กน้อย	13	4.6	25	8.4	38	6.6
ปานกลาง	83	29.6	86	28.9	169	29.2
มาก	136	48.6	141	47.3	277	47.9
มากที่สุด	42	15.0	45	15.1	87	15.1
รวม	280	100.0	298	100.0	578	100.0

ตาราง 5 คุณภาพชีวิตของไทยพุทธและไทยมุสลิมในภาคใต้ (ต่อ)

ลักษณะข้อมูล	การนับถือศาสนา				รวม	
	ไทยพุทธ		ไทยมุสลิม			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
15. ท่านรู้สึกว่าคุณชีวิตมีความมั่นคงปลอดภัยดี						
ใหม่ในแต่ละวัน						
ไม่เลย	4	1.4	1	0.3	5	0.9
เล็กน้อย	16	5.7	30	10.1	46	8.0
ปานกลาง	95	33.9	114	38.3	209	36.2
มาก	117	41.8	103	34.6	220	38.1
มากที่สุด	48	17.1	50	16.8	98	17.0
รวม	280	100.0	298	100.0	578	100.0
16. ท่านพอใจกับสภาพบ้านเรือนที่อยู่						
ตอนนี้มาก น้อยเพียงใด						
ไม่เลย	6	0.2	0	0.0	6	1.0
เล็กน้อย	17	6.2	25	8.4	42	7.3
ปานกลาง	70	25.4	84	28.2	154	26.8
มาก	90	32.6	122	40.9	212	36.9
มากที่สุด	93	33.7	67	22.5	160	27.9
รวม	276	100.0	298	100.0	574	100.0
17. ท่านมีเงินพอใช้จ่ายตามความจำเป็น						
มากน้อยเพียงใด						
ไม่เลย	5	1.8	7	2.3	12	2.1
เล็กน้อย	42	15.0	67	22.4	109	18.8
ปานกลาง	177	63.2	162	54.2	339	58.5
มาก	44	15.7	50	16.7	94	16.2
มากที่สุด	12	4.3	13	4.3	25	4.3
รวม	280	100.0	299	100.0	579	100.0

ตาราง 5 คุณภาพชีวิตของไทยพุทธและไทยมุสลิมในภาคใต้ (ต่อ)

ลักษณะข้อมูล	การนับถือศาสนา				รวม	
	ไทยพุทธ		ไทยมุสลิม			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
18. ท่านพอใจที่จะสามารถไปใช้บริการ สาธารณสุขได้ตามความจำเป็นเพียงใด						
ไม่เลย	11	4.0	3	1.0	14	2.4
เล็กน้อย	37	13.4	50	16.7	87	15.1
ปานกลาง	134	48.4	140	46.7	274	47.5
มาก	63	22.7	81	27.0	144	25.0
มากที่สุด	32	11.6	26	8.7	58	10.1
รวม	277	100.0	300	100.0	577	100.0
19. ท่านได้รู้เรื่องราวข่าวสารที่จำเป็นในชีวิต แต่ละวันมากน้อยเพียงใด						
ไม่เลย	2	0.7	5	1.7	7	1.2
เล็กน้อย	27	9.6	37	12.3	64	11.0
ปานกลาง	105	37.5	114	38.0	219	37.8
มาก	119	42.5	123	41.0	242	41.7
มากที่สุด	27	9.6	21	7.0	48	8.3
รวม	280	100.0	300	100.0	580	100.0
20. ท่านมีโอกาสได้พักผ่อนคลายเครียดมา กน้อยเพียงใด						
ไม่เลย	2	0.7	2	0.7	4	0.7
เล็กน้อย	53	18.9	62	20.7	115	19.8
ปานกลาง	127	45.4	161	53.7	288	49.7
มาก	81	28.9	62	20.7	143	24.7
มากที่สุด	17	6.1	13	4.3	30	5.2
รวม	280	100.0	300	100.0	580	100.0

ตาราง 5 คุณภาพชีวิตของไทยพุทธและไทยมุสลิมในภาคใต้ (ต่อ)

ลักษณะข้อมูล	การนับถือศาสนา				รวม	
	ไทยพุทธ		ไทยมุสลิม			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
21.สภาพแวดล้อมดีต่อสุขภาพของท่าน มากน้อยเพียงใด						
ไม่เลย	3	1.1	0	0.0	3	0.5
เล็กน้อย	29	10.4	22	7.3	51	8.8
ปานกลาง	91	32.5	120	40.0	211	36.4
มาก	126	45.0	123	41.0	249	42.9
มากที่สุด	31	11.1	35	11.7	66	11.4
รวม	280	100.0	300	100.0	580	100.0
22.ท่านพอใจกับการเดินทางไปไหนมาไหน ของท่าน (หมายถึงการคมนาคม) มากน้อย เพียงใด						
ไม่เลย	7	2.5	0	0.0	7	1.2
เล็กน้อย	38	13.6	35	11.7	73	12.6
ปานกลาง	101	36.1	141	47.0	242	41.7
มาก	108	38.6	108	36.0	216	37.2
มากที่สุด	26	9.3	16	5.3	42	7.2
รวม	280	100.0	300	100.0	580	100.0
23.ท่านรู้สึกว่าคุณค่าชีวิตท่านมีความหมายมาก น้อยแค่ไหน						
เล็กน้อย	2	0.7	9	3.0	11	1.9
ปานกลาง	38	13.6	29	9.7	67	11.6
มาก	97	34.8	122	40.8	219	37.9
มากที่สุด	142	50.9	139	46.5	281	48.6
รวม	279	100.0	299	100.0	578	100.0

ตาราง 5 คุณภาพชีวิตของไทยพุทธและไทยมุสลิมในภาคใต้ (ต่อ)

ลักษณะข้อมูล	การนับถือศาสนา				รวม	
	ไทยพุทธ		ไทยมุสลิม		จำนวน	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
24. ท่านสามารถไปไหนมาไหนด้วยตนเองได้ดีเพียงใด						
ไม่เลย	7	2.5	0	0.0	7	1.2
เล็กน้อย	11	3.9	19	6.4	30	5.2
ปานกลาง	59	21.1	94	31.5	153	26.5
มาก	116	41.4	122	40.9	238	41.2
มากที่สุด	87	31.1	63	21.1	150	26.0
รวม	280	100.0	298	100.0	578	100.0
25. ท่านพอใจในชีวิตทางเพศของท่านแค่ไหน? (ชีวิตทางเพศ หมายถึง เมื่อเกิดความรู้สึกทางเพศขึ้นแล้วท่านมีวิธีการทำให้ผ่อนคลายลงได้ รวมถึง การช่วยตัวเองหรือการมีเพศสัมพันธ์)						
ไม่เลย	33	12.2	37	12.4	70	12.3
เล็กน้อย	36	13.3	55	18.5	91	16.0
ปานกลาง	116	42.8	89	29.9	205	36.0
มาก	59	21.8	80	26.8	139	24.4
มากที่สุด	27	10.0	37	12.4	64	11.2
รวม	271	100.0	298	100.0	569	100.0
26. ท่านคิดว่าท่านมีคุณภาพชีวิต (ชีวิตความเป็นอยู่) อยู่ในระดับใด						
ไม่เลย	2	0.7	0	0.0	2	0.3
เล็กน้อย	3	1.1	13	4.3	16	2.8
ปานกลาง	179	63.9	178	59.3	357	61.6
มาก	73	26.1	70	23.3	143	24.7
มากที่สุด	23	8.2	39	13.0	62	10.7
รวม	280	100.0	300	100.0	580	100.0

คะแนนคุณภาพชีวิต

การให้คะแนนแบบวัดคุณภาพชีวิต WHOQOL – 26 ข้อคำถาม (ในตาราง 5) ที่มีความหมายทางบวก 23 ข้อ และข้อคำถามที่มีความหมายทางลบ 3 ข้อ คือข้อ 2 9 11 แต่ละข้อเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ให้ผู้ตอบเลือกตอบ

กลุ่มที่ 1 ข้อความทางลบ 3 ข้อ

กลุ่มที่ 2 ข้อความทางบวก 23 ข้อ

กลุ่มที่ 1 แต่ละข้อให้คะแนนดังต่อไปนี้

ตอบ	ไม่เลย	ให้ 5 คะแนน
ตอบ	เล็กน้อย	ให้ 4 คะแนน
ตอบ	ปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
ตอบ	มาก	ให้ 2 คะแนน
ตอบ	มากที่สุด	ให้ 1 คะแนน

กลุ่มที่ 2 แต่ละข้อให้คะแนนดังต่อไปนี้

ตอบ	ไม่เลย	ให้ 1 คะแนน
ตอบ	เล็กน้อย	ให้ 2 คะแนน
ตอบ	ปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
ตอบ	มาก	ให้ 4 คะแนน
ตอบ	มากที่สุด	ให้ 5 คะแนน

การแปลผล

คะแนนคุณภาพชีวิตมีคะแนน ตั้งแต่ 26 – 130 คะแนน โดยเมื่อผู้ตอบรวมคะแนนทุกข้อได้คะแนนเท่าไร สามารถเปรียบเทียบกับเกณฑ์ปกติที่กำหนดดังนี้

คะแนน 26 – 60 คะแนน	แสดงถึงการมีคุณภาพชีวิตที่ไม่ดี
คะแนน 61 – 95 คะแนน	แสดงถึงการมีคุณภาพชีวิตกลาง ๆ
คะแนน 96 – 130 คะแนน	แสดงถึงการมีคุณภาพชีวิตที่ดี

แบ่งระดับคะแนนคุณภาพชีวิต แยกออกเป็นองค์ประกอบต่าง ๆ ได้ดังนี้

องค์ประกอบ	การมีคุณภาพชีวิตที่ไม่ดี	คุณภาพชีวิตกลาง ๆ	คุณภาพชีวิตที่ดี
1. ด้านสุขภาพกาย	7 – 16	17 – 26	27 – 35
2. ด้านจิตใจ	6 – 14	15 – 22	23 – 30
3. ด้านสัมพันธภาพทางสังคม	3 – 7	8 – 11	12 – 15
4. ด้านสิ่งแวดล้อม	8 – 18	19 – 29	30 – 40
คุณภาพชีวิตโดยรวม	26 – 60	61 – 95	96 – 130

องค์ประกอบด้านสุขภาพกาย	ได้แก่	ข้อ 2, 3, 4, 10, 11, 12, 24
องค์ประกอบด้านจิตใจ	ได้แก่	ข้อ 5, 6, 7, 8, 9, 23
องค์ประกอบด้านสัมพันธภาพทางสังคม	ได้แก่	ข้อ 13, 14, 25
องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม	ได้แก่	ข้อ 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22

ส่วนข้อ 1 ข้อ 26 เป็นตัวชี้วัดที่อยู่ในหมวดคุณภาพชีวิตและสุขภาพโดยรวม จะไม่รวมอยู่ในองค์ประกอบทั้ง 4 ด้านนี้ มีรายละเอียดดังนี้

คะแนนคุณภาพชีวิตโดยรวม (ตาราง 6)

ผลการวิจัยพบว่า ร้อยละ 46.5 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีคะแนนคุณภาพชีวิตอยู่ในเกณฑ์ “ระดับดี” ที่เหลืออีกร้อยละ 53.5 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีคะแนนคุณภาพชีวิตอยู่ใน “ระดับกลางๆ” ทั้งนี้กลุ่มไทยพุทธมีคะแนนคุณภาพชีวิตโดยรวมดีกว่ากลุ่มไทยมุสลิม โดยร้อยละ 52.1 และร้อยละ 47.9 ของกลุ่มไทยพุทธ มีคะแนนคุณภาพชีวิตโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ “ระดับดี” และ “ระดับกลางๆ” ตามลำดับ ในขณะที่ร้อยละ 41.5 และร้อยละ 58.5 ของกลุ่มไทยมุสลิมมีคะแนนคุณภาพชีวิตอยู่ในเกณฑ์ “ระดับดี” และ “ระดับกลางๆ” ตามลำดับ หรือกลุ่มไทยพุทธและกลุ่มไทยมุสลิมมีคะแนนคุณภาพชีวิตโดยรวมเฉลี่ย 95.42 คะแนน และ 93.93 คะแนน ตามลำดับ

คะแนนองค์ประกอบด้านสุขภาพกาย

ร้อยละ 61.4 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีคะแนนองค์ประกอบด้านสุขภาพกาย อยู่ในเกณฑ์ “ระดับกลาง ๆ” รองลงมาร้อยละ 38.4 มีคะแนนอยู่ในเกณฑ์ “ระดับดี” มีเพียงร้อยละ 0.2 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ระบุว่าไม่มีคะแนนองค์ประกอบด้านสุขภาพกายอยู่ในเกณฑ์ “ระดับไม่ดี” เมื่อแยกพิจารณาตามกลุ่มศาสนา พบว่าร้อยละ 55.3 และ 44.7 ของกลุ่มไทยพุทธ มีคะแนนองค์ประกอบด้านสุขภาพกาย อยู่ในเกณฑ์ “ระดับกลาง ๆ” และ “ระดับดี” ตามลำดับ ในขณะที่ร้อยละ 67 32.7 และ 0.3 ของกลุ่มไทยมุสลิมมีคะแนนองค์ประกอบด้านสุขภาพกาย อยู่ในเกณฑ์ “ระดับกลางๆ” “ระดับดี” และ “ระดับไม่ดี” ตามลำดับ หรือกลุ่มไทยพุทธมีสุขภาพกายที่ดีกว่ากลุ่มไทยมุสลิม โดยกลุ่มไทยพุทธและกลุ่มไทยมุสลิมมีคะแนนองค์ประกอบด้านสุขภาพกายเฉลี่ย 25.87 คะแนน และ 25.22 คะแนน ตามลำดับ

คะแนนองค์ประกอบด้านจิตใจ

พบว่าร้อยละ 71 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีคะแนนองค์ประกอบด้านจิตใจ อยู่ในเกณฑ์ “ระดับดี” รองลงมาร้อยละ 28.5 อยู่ในเกณฑ์ “ระดับกลางๆ” และอีกร้อยละ 0.5 ของกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนองค์ประกอบด้านจิตใจอยู่ในเกณฑ์ “ระดับไม่ดี” เมื่อแยกพิจารณาตามกลุ่มศาสนา พบว่าร้อยละ 75 และร้อยละ 25 ของกลุ่มไทยพุทธ มีคะแนนองค์ประกอบด้านจิตใจอยู่ในเกณฑ์ “ระดับดี” และ “ระดับกลางๆ” ตามลำดับ ในขณะที่ร้อยละ 67.2 และร้อยละ 31.7 ของกลุ่มไทยมุสลิม มีคะแนน

องค์ประกอบด้านจิตใจอยู่ในเกณฑ์ “ระดับดี” และ “ระดับกลางๆ” ตามลำดับ หรือกลุ่มไทยพุทธมีคะแนนองค์ประกอบด้านจิตใจเฉลี่ย 24.37 คะแนน สูงกว่ากลุ่มไทยมุสลิมที่มีคะแนนเฉลี่ย 23.84 คะแนน

คะแนนองค์ประกอบด้านสัมพันธภาพทางสังคม

พบว่าร้อยละ 65.1 30.6 และ 4.2 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด มีคะแนนดังกล่าวอยู่ในเกณฑ์ “ระดับกลางๆ” “ระดับดี” และ “ระดับไม่ดี” ตามลำดับ เมื่อแยกพิจารณาตามกลุ่มศาสนาพบว่า ร้อยละ 71.2 26.6 และ 2.2 ของกลุ่มไทยพุทธ ร้อยละ 59.5 34.4 และ 6.1 ของกลุ่มไทยมุสลิม มีคะแนนองค์ประกอบด้านสัมพันธภาพทางสังคมอยู่ในเกณฑ์ “ระดับดี” “ระดับกลางๆ” และ “ระดับไม่ดี” ตามลำดับ หรืออาจสรุปได้ว่ากลุ่มไทยพุทธมีคะแนนองค์ประกอบด้านสัมพันธภาพทางสังคมเฉลี่ย 10.79 คะแนน สูงกว่ากลุ่มไทยมุสลิมที่มีคะแนนดังกล่าวเฉลี่ย 10.74 คะแนน

คะแนนองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม

พบว่าร้อยละ 67.5 30.2 และ 2.3 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด มีคะแนนอยู่ในเกณฑ์ “ระดับกลางๆ” “ระดับดี” และ “ระดับไม่ดี” ตามลำดับ เมื่อแยกพิจารณาตามการนับถือศาสนาพบว่า ร้อยละ 64.4 32.7 และ 2.9 ของกลุ่มไทยพุทธ ร้อยละ 70.4 27.9 และ 1.7 ของกลุ่มไทยมุสลิม มีคะแนนองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในเกณฑ์ “ระดับกลางๆ” “ระดับดี” และ “ระดับไม่ดี” ตามลำดับ หรือกลุ่มไทยพุทธมีคะแนนองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมเฉลี่ย 27.54 คะแนน สูงกว่ากลุ่มไทยมุสลิมที่มีคะแนนดังกล่าวเฉลี่ย 26.99 คะแนน

ตาราง 6 คะแนนคุณภาพชีวิตโดยรวม และจำแนกเป็นองค์ประกอบด้านสุขภาพกาย ด้านจิตใจ ด้านสัมพันธภาพทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม

ลักษณะข้อมูล	การนับถือศาสนา				รวม	
	ไทยพุทธ		ไทยมุสลิม			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1.คุณภาพชีวิตโดยรวม						
คุณภาพชีวิตกลาง ๆ	125	47.9	168	58.5	293	53.5
คุณภาพชีวิตที่ดี	136	52.1	119	41.5	255	46.5
รวม	261	100.0	287	100.0	548	100.0
คะแนนคุณภาพชีวิตโดยรวมเฉลี่ย(\bar{X})		95.42		93.93		94.64
2.องค์ประกอบด้านสุขภาพกาย						
การมีคุณภาพชีวิตที่ไม่ดี	0	0.0	1	0.3	1	0.2
คุณภาพชีวิตกลาง ๆ	151	55.3	197	67.0	348	61.4

ตาราง 6 คะแนนคุณภาพชีวิตโดยรวม และจำแนกเป็นองค์ประกอบด้านสุขภาพกาย ด้านจิตใจ
ด้านสัมพันธภาพทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม (ต่อ)

ลักษณะข้อมูล	การนับถือศาสนา				รวม	
	ไทยพุทธ		ไทยมุสลิม			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
คุณภาพชีวิตที่ดี	122	44.7	96	32.7	218	38.4
รวม	273	100.0	294	100.0	567	100.0
คะแนนองค์ประกอบด้านสุขภาพกายเฉลี่ย (\bar{x})		25.86		25.22		25.53
3. องค์ประกอบด้านจิตใจ						
การมีคุณภาพชีวิตที่ไม่ดี	0	0.0	3	1.0	3	0.5
คุณภาพชีวิตกลาง ๆ	69	25.0	93	31.7	162	28.5
คุณภาพชีวิตที่ดี	207	75.0	197	67.2	404	71.0
รวม	276	100.0	293	100.0	569	100.0
คะแนนองค์ประกอบด้านจิตใจเฉลี่ย (\bar{x})		24.37		23.84		24.10
4. องค์ประกอบด้านสัมพันธภาพทางสังคม						
การมีคุณภาพชีวิตที่ไม่ดี	6	2.2	18	6.1	24	4.2
คุณภาพชีวิตกลาง ๆ	193	71.2	175	59.5	368	65.1
คุณภาพชีวิตที่ดี	72	26.6	101	34.4	173	30.6
รวม	271	100.0	294	100.0	565	100.0
คะแนนองค์ประกอบด้านสัมพันธภาพทางสังคมเฉลี่ย (\bar{x})		10.79		10.74		10.76
5. องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม						
การมีคุณภาพชีวิตที่ไม่ดี	8	2.9	5	1.7	13	2.3
คุณภาพชีวิตกลาง ๆ	177	64.4	209	70.4	386	67.5
คุณภาพชีวิตที่ดี	90	32.7	83	27.9	173	30.2
รวม	275	100.0	297	100.0	572	100.0
คะแนนองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมเฉลี่ย (\bar{x})		27.54		26.99		27.26

4.5 วิเคราะห์ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ – สังคมที่มีต่อการยกระดับคุณภาพชีวิตของไทยพุทธและไทยมุสลิมในภาคใต้

เพื่อทราบว่าปัจจัยใดบ้างที่ก่อให้เกิดการผันแปรต่อระดับคุณภาพชีวิตของไทยพุทธและไทยมุสลิม ตลอดจนอิทธิพลของปัจจัยเหล่านี้ว่าจะมีต่อการผันแปรดังกล่าวไปในทิศทางไหน และมากน้อยเพียงไร จึงได้ใช้เทคนิคการวิเคราะห์การจำแนกหมู่ (Multiple Classification Analysis หรือ MCA) ประกอบกับสถิติการวิเคราะห์การผันแปร (Analysis of Variance หรือ ANOVA) มาใช้ศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปร โดยคะแนนคุณภาพชีวิตโดยรวม ซึ่งมีระดับการวัดข้อมูลเป็นตัวแปรช่วง (Interval Scale) กำหนดให้เป็นตัวแปรตาม (Dependent Variable)

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) มี 7 ตัวแปร มีระดับการวัดข้อมูล (Level of Measurement) และรหัส ดังนี้

- 1 การนับถือศาสนา เป็นตัวแปรทวิ (Dichotomous Variable) มีรหัส
0 = ไทยพุทธ 1 = ไทยมุสลิม
- 2 จังหวัดที่อาศัยอยู่ เป็นตัวแปรทวิ มีรหัส
0 = ภาคใต้ตอนล่าง 1 = ภาคใต้ตอนบน
- 3 เพศ เป็นตัวแปรทวิ มีรหัส
0 = ชาย 1 = หญิง
- 4 ระดับการศึกษา เป็นตัวแปรกลุ่ม (Nominal Scale) มีรหัส
0 = ไม่ได้เรียน
1 = ประถมศึกษา
2 = มัธยมศึกษาตอนต้น
3 = มัธยมศึกษาตอนปลาย
4 = อนุปริญญา, ปริญญาตรี
- 5 อายุ เป็นตัวแปรกลุ่ม มีรหัส
0 = 16 – 29 ปี
1 = 30 – 39 ปี
2 = 40 – 49 ปี
3 = 50 – 60 ปี
- 6 กลุ่มสินค้าที่ผลิต เป็นตัวแปรกลุ่ม มีรหัส
1 = ผ้าและเครื่องแต่งกาย
2 = ของใช้และของประดับตกแต่ง
3 = ศิลปะประติมากรรมและของที่ระลึก
4 = สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหารและยา
- 7 ระยะเวลาที่เป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพ เป็นตัวแปรกลุ่ม มีรหัส

- 0 = 1 - 12 เดือน
- 1 = 13 - 24 เดือน
- 2 = 25 - 36 เดือน
- 3 = มากกว่า 36 เดือน

ตัวแปรผันร่วม (Covariate Variables) มี 2 ตัวแปร ได้แก่

- 1 จำนวนบุตร (คน) เป็นตัวแปรช่วง (Interval Scale)
- 2 รายได้จากอาชีพหลักเฉลี่ย/เดือน (บาท) เป็นตัวแปรช่วง

ตาราง 7.1 พบว่าระดับคุณภาพชีวิตของคนไทยพุทธและไทยมุสลิมในภาคใต้ ผันแปรตามตัวแปรอิสระต่าง ๆ ทั้ง 7 ตัวแปร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ. ระดับ 0.00 โดยตัวแปรผันร่วมรวมกันสามารถอธิบายการผันแปรของตัวแปรตามได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ. ระดับ 0.02 ทั้งนี้ตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายการผันแปรของตัวแปรตามได้ ร้อยละ 13.3 (ตาราง 7.4)

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระแต่ละตัว พบว่าจังหวัดที่อยู่ ระดับการศึกษา และระยะเวลาที่เป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพ สามารถอธิบายการผันแปรของระดับคุณภาพชีวิตได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ. ระดับ 0.0 ในขณะที่ เพศ อายุ สามารถอธิบายการผันแปรของระดับคุณภาพชีวิตได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ.ระดับ 0.01 ทั้งนี้การนับถือศาสนา และกลุ่มสินค้าที่ผลิตไม่สามารถอธิบายการผันแปรของระดับคุณภาพชีวิตได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ในตาราง 7.2 ผลการวิเคราะห์พบว่าหลังจากการควบคุมตัวแปรอิสระและตัวแปรผันร่วมแล้ว กลุ่มไทยมุสลิมมีคะแนนระดับคุณภาพชีวิตเฉลี่ย 96.07 คะแนน สูงกว่ากลุ่มไทยพุทธที่มีคะแนนระดับคุณภาพชีวิตเฉลี่ย 95.18 คะแนน ผู้ที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภาคใต้ตอนบนมีคะแนนคุณภาพชีวิตเฉลี่ย 98.73 คะแนน สูงกว่าผู้ที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภาคใต้ตอนล่าง ซึ่งมีคะแนนคุณภาพชีวิตเฉลี่ย 93.94 คะแนน ผู้ที่มีการศึกษาสูงจะมีคะแนนคุณภาพชีวิตสูงกว่าผู้มีระดับการศึกษาต่ำกว่า (กลุ่มที่ไม่ได้เรียนมีคะแนนระดับคุณภาพชีวิตเฉลี่ย 92.69 คะแนน กลุ่มประถมศึกษามีคะแนนระดับคุณภาพชีวิตเฉลี่ย 94.06 คะแนน กลุ่มมัธยมศึกษาตอนต้นมีคะแนนระดับคุณภาพชีวิตเฉลี่ย 95.54 คะแนน และกลุ่มมัธยมศึกษาตอนปลายมีคะแนนระดับคุณภาพชีวิตเฉลี่ย 98.25 คะแนน ตามลำดับ และยกเว้นกลุ่มที่ได้รับการศึกษาระดับอนุปริญญาตรีและปริญญาตรีที่มีคะแนนระดับคุณภาพชีวิตเฉลี่ย 95.78 คะแนน) เมื่อพิจารณาตามกลุ่มอายุ พบว่าผู้ที่มีอายุ 30-39 ปี มีระดับคุณภาพชีวิตสูงสุด โดยมีคะแนนคุณภาพชีวิตเฉลี่ย 96.82 คะแนน รองลงมาเป็นกลุ่มอายุ 40-49 ปี (96.34 คะแนน) กลุ่มอายุ 16-29 ปี (94.94 คะแนน) และกลุ่มอายุ 50-60 ปี (92.51 คะแนน) เมื่อพิจารณาตามกลุ่มสินค้าที่ผลิต พบว่ากลุ่มที่ผลิตผ้าและเครื่องแต่งกายมีคะแนนคุณภาพชีวิตสูงสุด เท่ากับ 96.18 คะแนน รองลงมาเป็นกลุ่มผลิตของใช้และของประดับตกแต่ง (96.16 คะแนน) กลุ่มผลิตสมุนไพรที่ไม่ใช่อาหารและยา (95.11 คะแนน) และกลุ่มงานศิลปประติมากรรมและของที่ระลึก (93.86 คะแนน) ท้ายที่สุดเมื่อพิจารณาตามระยะเวลาที่เป็น

สมาชิกกลุ่มอาชีพ พบว่าผู้ที่เป็สมาชิกกลุ่มอาชีพนานกว่า 36 เดือน จะมีคะแนนคุณภาพชีวิต 97.48 คะแนน รองลงมาเป็นผู้ที่เป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพระยะเวลา 1-12 เดือน (95.95 คะแนน) 13-24 เดือน (94.98 คะแนน) และ 25-36 เดือน (91.52 คะแนน)

ตาราง 7.1 การวิเคราะห์การผันแปรปัจจัยด้านเศรษฐกิจ-สังคมที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของไทยพุทธและไทยมุสลิมในภาคใต้

ที่มาของตัวแปร (Source of Variation)	Experimental Method				
	ผลรวมกำลังสอง (Sum of Squares)	อัตราอิสระ (df)	ค่าเฉลี่ยของผลรวมกำลังสอง (Mean Square)	F	ระดับนัยสำคัญ (Sig.)
ผลหลักของตัวแปรอิสระ (Main Effects)	4187.120	16	261.695	4.885	.000
การนับถือศาสนา	88.488	1	88.488	1.652	.200
จังหวัดที่อยู่	1193.443	1	1193.443	22.278	.000
เพศ	361.502	1	361.502	6.748	.010
ระดับการศึกษา	971.165	4	242.791	4.532	.002
อายุ	698.090	3	232.697	4.344	.005
กลุ่มสินค้าที่ผลิต	240.351	3	80.117	1.496	.216
ระยะเวลาที่เป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพ	1237.839	3	412.613	7.702	.000
ตัวแปรร่วม (Covariates)	459.500	2	229.750	4.289	.015
จำนวนบุตร	432.821	1	432.821	8.080	.005
รายได้จากอาชีพหลัก	50.694	1	50.694	.946	.332

ตาราง 7.1 การวิเคราะห์การผันแปรปัจจัยด้านเศรษฐกิจ-สังคมที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของไทยพุทธและไทยมุสลิมในภาคใต้ (ต่อ)

ที่มาของตัวแปร (Source of Variation)	Experimental Method				
	ผลรวมกำลังสอง (Sum of Squares)	อัตราอิสระ (df)	ค่าเฉลี่ยของผลรวมกำลังสอง (Mean Square)	F	ระดับนัยสำคัญ (Sig.)
ค่าปฏิกริยา 2 ทาง (2-Way Interactions)	16993.452	105	161.842	3.021	.000
การนับถือศาสนา * จังหวัดที่อยู่	22.831	1	22.831	.426	.514
การนับถือศาสนา * เพศ	.028	1	.028	.001	.982
การนับถือศาสนา * ระดับการศึกษา	796.171	4	199.043	3.716	.006
การนับถือศาสนา * อายุ	246.404	3	82.135	1.533	.206
การนับถือศาสนา * กลุ่มสินค้าที่ผลิต	128.526	3	42.842	.800	.495
การนับถือศาสนา * ระยะเวลาที่เป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพ	3.242	3	1.081	.020	.996
จังหวัดที่อยู่ * เพศ	175.202	1	175.202	3.271	.072
จังหวัดที่อยู่ * ระดับการศึกษา	480.767	4	120.192	2.244	.065
จังหวัดที่อยู่ * อายุ	174.538	3	58.179	1.086	.356
จังหวัดที่อยู่ * กลุ่มสินค้าที่ผลิต	299.379	3	99.793	1.863	.136
จังหวัดที่อยู่ * ระยะเวลาที่เป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพ	923.395	3	307.798	5.746	.001
เพศ * ระดับการศึกษา	1178.833	4	294.708	5.501	.000
เพศ * อายุ	550.320	3	183.440	3.424	.018

ตาราง 7.1 การวิเคราะห์การผันแปรปัจจัยด้านเศรษฐกิจ-สังคมที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของไทยพุทธและไทยมุสลิมในภาคใต้ (ต่อ)

ที่มาของตัวแปร (Source of Variation)	Experimental Method				
	ผลรวมกำลังสอง (Sum of Squares)	อัตราอิสระ (df)	ค่าเฉลี่ยของผลรวมกำลังสอง (Mean Square)	F	ระดับนัยสำคัญ (Sig.)
เพศ * กลุ่มสินค้าที่ผลิต	110.452	3	36.817	.687	.561
เพศ * ระยะเวลาที่เป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพ	565.638	3	188.546	3.520	.016
ระดับการศึกษา * อายุ	2080.614	12	173.384	3.237	.000
ระดับการศึกษา * กลุ่มสินค้าที่ผลิต	1228.278	12	102.356	1.911	.034
ระดับการศึกษา * ระยะเวลาที่เป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพ	1695.084	12	141.257	2.637	.002
อายุ * กลุ่มสินค้าที่ผลิต	1748.070	9	194.230	3.626	.000
อายุ * ระยะเวลาที่เป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพ	1023.971	9	113.775	2.124	.028
กลุ่มสินค้าที่ผลิต * ระยะเวลาที่เป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพ	1052.252	9	116.917	2.183	.024
การผันแปรที่อธิบายได้ (Model)	21640.072	123	175.936	3.284	.000
การผันแปรที่เหลือ (Residual)	13231.809	247	53.570		
การผันแปรทั้งหมด (Total)	34871.881	370	94.248		

ตาราง 7.2 การวิเคราะห์การจำแนกหมู่ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ-สังคมที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของไทยพุทธและไทยมุสลิมในภาคใต้

ตัวแปรและกลุ่มย่อย		จำนวน ตัวอย่าง (N)	ค่าเฉลี่ย (Predicted Mean)			ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Deviation)		
			ยังไม่ปรับ (Unadjusted)	ปรับตัวแปรอิสระ (Adjusted for Factors)	ปรับตัวแปรอิสระและ ตัวแปรร่วม (Adjusted for Factors and Covariates)	ยังไม่ปรับ (Unadjusted)	ปรับตัวแปรอิสระ (Adjusted for Factors)	ปรับตัวแปรอิสระ และตัวแปรร่วม (Adjusted for Factors and Covariates)
การนับถือศาสนา	ไทยพุทธ	190	95.47	94.94	95.18	-.146	-.678	-.432
	ไทยมุสลิม	181	95.77	96.33	96.07	.153	.712	.454
จังหวัดที่อยู่	ภาคใต้ตอนล่าง	241	94.71	93.93	93.94	-.905	-1.685	-1.679
	ภาคใต้ตอนบน	130	97.29	98.74	98.73	1.678	3.124	3.113
เพศ	ชาย	92	94.20	93.75	93.75	-1.419	-1.861	-1.868
	หญิง	279	96.08	96.23	96.23	.468	.614	.616
ระดับการศึกษา	ไม่ได้เรียน	32	92.78	93.04	92.69	-2.833	-2.571	-2.921
	ประถมศึกษา	108	94.87	94.31	94.06	-.744	-1.304	-1.557
	มัธยมศึกษาตอนต้น	75	95.60	95.80	95.54	-.015	.190	-.079
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	98	97.43	98.15	98.25	1.814	2.540	2.633
	อนุปริญญา,ปริญญาตรี	58	95.52	94.92	95.78	-.097	-.691	.164

ตาราง 7.2 การวิเคราะห์การแจกแจงของปัจจัยด้านเศรษฐกิจ-สังคมที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของไทยพุทธและไทยมุสลิมในภาคใต้ (ต่อ)

ตัวแปรและกลุ่มย่อย	จำนวน ตัวอย่าง (N)	ค่าเฉลี่ย (Predicted Mean)			ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Deviation)				
		ยังไม่ปรับ (Unadjusted)	ปรับตัวแปรอิสระ (Adjusted for Factors)	ปรับตัวแปรอิสระและ ตัวแปรร่วม (Adjusted for Factors and Covariates)	ยังไม่ปรับ (Unadjusted)	ปรับตัวแปรอิสระ (Adjusted for Factors)	ปรับตัวแปรอิสระ และตัวแปรร่วม (Adjusted for Factors and Covariates)		
อายุ	16-29 ปี	25	93.52	93.76	94.94	-2.095	-1.852	-.671	
	30-39 ปี	112	96.54	96.36	96.82	.921	.746	1.204	
	40-49 ปี	159	96.07	96.55	96.34	.455	.938	.724	
	50-60 ปี	75	93.97	93.13	92.51	-1.641	-2.484	-3.109	
	กลุ่มสินค้าที่ผลิต	ผ้าและเครื่องแต่งกาย	142	96.13	96.27	96.18	.512	.653	.564
		ของใช้และของประดับ	112	96.53	96.05	96.16	.912	.431	.545
		ตกแต่ง							
		ศิลปะประดิษฐ์และของที่ระลึก	66	93.89	94.02	93.86	-1.721	-1.590	-1.750
สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหารและยา	51	94.41	94.91	95.11	-1.203	-.707	-.502		
ระยะเวลาที่เป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพ	1 - 12 เดือน	123	95.47	95.96	95.95	-.143	.344	.339	
	13 - 24 เดือน	85	95.19	95.10	94.98	-.426	-.516	-.637	
	25 - 36 เดือน	49	92.29	91.30	91.52	-3.329	-4.311	-4.094	
	มากกว่า 36 เดือน	114	97.52	97.48	97.48	1.903	1.866	1.869	

ตาราง 7.3 Factor Summary ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ-สังคมที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของไทยพุทธและไทยมุสลิมในภาคใต้

คุณภาพชีวิตโดยรวม	Eta	Beta	
		ปรับตัวแปรอิสระ (Adjusted for Factors)	ปรับตัวแปรอิสระและตัวแปรร่วม (Adjusted for Factors and Covariates)
การนับถือศาสนา	.015	.072	.046
จังหวัดที่อยู่	.127	.237	.236
เพศ	.084	.110	.111
ระดับการศึกษา	.135	.174	.187
อายุ	.112	.147	.168
กลุ่มสินค้าที่ผลิต	.107	.089	.092
ระยะเวลาที่เป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพ	.167	.196	.191

ตาราง 7.4 Model Goodness of Fit ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ-สังคมที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของไทยพุทธและไทยมุสลิมในภาคใต้

	ตัวแปรอิสระ (Factors)		ตัวแปรอิสระและตัวแปรร่วม (Factors and Covariates)	
	ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ (R)	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ยกกำลังสอง (R Squared)	ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ (R)	ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ ยกกำลังสอง (R Squared)
	คุณภาพชีวิตโดยรวม by การนับถือศาสนา, จังหวัดที่อยู่, เพศ, ระดับการศึกษา, อายุ, กลุ่มสินค้าที่ผลิต, ระยะเวลาที่เป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพ with จำนวนบุตร, รายได้จากอาชีพหลัก	.347	.120	.365

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย และอภิปรายผล

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) กำหนดโควตา (Quota) ให้ได้จำนวนตัวอย่างผู้ที่เข้าร่วมโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” กลุ่มไทยพุทธ 400 ราย และไทยมุสลิม 200 ราย และจำแนกตามเขตที่อยู่อาศัยเป็นกลุ่มตัวอย่างจากภาคใต้ตอนบน 200 ราย และภาคใต้ตอนล่าง 400 ราย รวมจำนวนตัวอย่างทั้งสิ้น 600 ราย มาทำการสัมภาษณ์ด้วยแบบสอบถามในช่วงเดือนมีนาคม – พฤษภาคม พ.ศ. 2549 ผลการวิจัยมีรายละเอียดดังนี้

ลักษณะทั่วไปด้านเศรษฐกิจ-สังคมของไทยพุทธและไทยมุสลิมในภาคใต้

พบว่าร้อยละ 67.8 ของกลุ่มไทยพุทธ และร้อยละ 80.6 ของกลุ่มไทยมุสลิมที่ทำการสัมภาษณ์เป็นเพศหญิง กลุ่มไทยพุทธที่ตกเป็นตัวอย่างส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในจังหวัดภาคใต้ตอนบน โดยอยู่ในจังหวัดสุราษฎร์ธานีมากที่สุด ในขณะที่กลุ่มไทยมุสลิมส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในจังหวัดภาคใต้ตอนล่าง และอาศัยอยู่ในจังหวัดนครราชสีมาที่สุด กลุ่มไทยพุทธและกลุ่มไทยมุสลิมมีอายุเฉลี่ย 43.45 ปี และ 36.17 ปี ตามลำดับ ได้รับการศึกษาเฉลี่ย 8.40 ปี และ 9.09 ปี ตามลำดับ ร้อยละ 68.9 ของกลุ่มไทยพุทธ และร้อยละ 68.5 ของกลุ่มไทยมุสลิมเป็นผู้ที่กำลังอยู่กินกับคู่สมรส โดยมีจำนวนบุตรเฉลี่ย 2.73 คน และ 2.79 คน ตามลำดับ กลุ่มไทยพุทธประกอบอาชีพทำสวนยางมากที่สุด รองลงมาเป็นอาชีพค้าขาย และรับจ้าง ตามลำดับ โดยมีรายได้จากอาชีพหลักเฉลี่ยเดือนละ 7,362.98 บาท ในขณะที่กลุ่มไทยมุสลิมประกอบอาชีพเย็บผ้ามากที่สุด รองลงมาเป็นอาชีพรับจ้าง และทำสวนยาง ตามลำดับ และมีรายได้จากอาชีพหลักเฉลี่ยเดือนละ 5,497.83 บาท

การเข้าร่วมเป็นสมาชิกโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์”

กลุ่มไทยพุทธและไทยมุสลิมได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” มาเป็นระยะเวลาเฉลี่ย 33.70 เดือน และ 32.40 เดือน ตามลำดับ โดยกลุ่มไทยพุทธทำการผลิตของใช้และของประดับตกแต่งมากที่สุด ในขณะที่กลุ่มไทยมุสลิมทำการผลิตผ้าและเครื่องแต่งกายมากที่สุด และมีรายได้จากการเข้าร่วมโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” เฉลี่ยรายละ 3,217 บาท/เดือน และ 2,881 บาท/เดือน ตามลำดับ โดยร้อยละ 61.8 ของกลุ่มไทยพุทธ และ ร้อยละ 71.3 ของกลุ่มไทยมุสลิม ระบุว่าภายหลังจากเข้าร่วมโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” แล้ว ทำให้มีฐานะความเป็นอยู่ดีขึ้นกว่าเดิม

เมื่อใช้เทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยแบบโลจิสติก (Logistic Regression) ทำการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อฐานะความเป็นอยู่ของกลุ่มไทยพุทธและไทยมุสลิม ภายหลังจากเข้าร่วมโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” พบว่ากลุ่มไทยพุทธ กลุ่มที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภาคใต้ตอนล่าง กลุ่มที่มีอายุน้อยกว่า เป็นเพศหญิง ได้รับการศึกษาน้อยกว่า มีบุตรจำนวนน้อยกว่า และมีระยะเวลาการเข้าร่วมโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” นานกว่า จะมีระดับฐานะความเป็นอยู่ดีกว่าเดิมมากกว่ากลุ่มไทยมุสลิม กลุ่มที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภาคใต้ตอนบน กลุ่มที่มีอายุมากกว่า เป็นเพศชาย ได้รับการศึกษาสูงกว่า มีบุตรจำนวนมากกว่า และมีระยะเวลาการเข้าร่วมโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” น้อยกว่า

คุณภาพชีวิตของชาวไทยพุทธและไทยมุสลิมในภาคใต้

จากแบบวัดคุณภาพชีวิต WHOQOL ซึ่งมีข้อคำถาม 26 ข้อ ที่ถามถึงประสบการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา โดยคำตอบมี 5 ทางเลือก ได้แก่ ไม่เลย เล็กน้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุด เมื่อนำมาสร้างเป็นคะแนนคุณภาพชีวิต ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มไทยพุทธมีคะแนนคุณภาพชีวิตโดยรวมเฉลี่ย 95.42 คะแนน สูงกว่ากลุ่มไทยมุสลิมที่มีคะแนนคุณภาพชีวิตโดยรวมเฉลี่ย 93.93 คะแนน

แต่เมื่อใช้เทคนิคการวิเคราะห์การจำแนกพหุ (Multiple Classification Analysis or MCA) ประกอบกับสถิติการวิเคราะห์การผันแปร (Analysis of Variance or ANOVA) มาทำการวิเคราะห์ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ-สังคม ที่มีต่อการยกระดับคุณภาพชีวิตของไทยพุทธและไทยมุสลิมในภาคใต้ พบว่ากลุ่มไทยมุสลิมกลับมีคุณภาพชีวิตดีกว่ากลุ่มไทยพุทธ และกลุ่มที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภาคใต้ตอนบนมีคุณภาพชีวิตดีกว่ากลุ่มที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภาคใต้ตอนล่าง กลุ่มที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าจะมีคุณภาพชีวิตดีกว่ากลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า กลุ่มที่มีอายุ 30-39 ปี จะมีคุณภาพชีวิตสูงกว่ากลุ่มอายุอื่นๆ กลุ่มอาชีพผลิตผ้าและเครื่องแต่งกายจะมีคุณภาพชีวิตสูงกว่ากลุ่มอาชีพอื่นๆ และกลุ่มที่มีระยะเวลาการเข้าร่วมโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” นานกว่า 36 เดือน จะมีคุณภาพชีวิตดีกว่ากลุ่มที่มีระยะเวลาเข้าร่วมโครงการดังกล่าวน้อยกว่า

อภิปรายผลการวิจัยได้ว่า ภายหลังจากเข้าร่วมโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” กลุ่มไทยพุทธจะมีระดับฐานะความเป็นอยู่ดีกว่าเดิมมากกว่ากลุ่มไทยมุสลิม แต่กลุ่มไทยมุสลิมกลับมีคุณภาพชีวิตดีกว่ากลุ่มไทยพุทธ ดังนั้นการพัฒนาในด้านอาชีพเพียงอย่างเดียว เพื่อมุ่งหวังให้คนมีรายได้เพิ่มขึ้น โดยไม่พัฒนาด้านอื่นๆควบคู่กันไปด้วย เช่นด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม ตลอดจนความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต ทรัพย์สิน ฯลฯ จึงไม่สามารถทำให้คนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้ รัฐบาล ภาคเอกชน และผู้มีบทบาทเกี่ยวข้องจึงต้องทำการพัฒนาคนแบบองค์รวม

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้

การยกระดับคุณภาพชีวิตของไทยพุทธและไทยมุสลิมในภาคใต้ ควรดำเนินการดังนี้

1. ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าร่วมเป็นสมาชิก โครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” เพื่อให้เป็นอาชีพใหม่ หรือสร้างอาชีพเสริมให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น นอกเหนือจากการประกอบอาชีพหลัก ช่วยให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ และคุณภาพชีวิตดีขึ้น
2. องค์กรประกอบของคุณภาพชีวิตในด้านที่ยังเป็นปัญหาแก่ประชาชนในภาคใต้ และควรได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้น ได้แก่ องค์กรประกอบด้านสิ่งแวดล้อมมากที่สุด รองลงมาเป็นองค์กรประกอบด้านสัมพันธภาพทางสังคม และองค์กรประกอบด้านสุขภาพกายตามลำดับ
3. ประชาชนกลุ่มเป้าหมายในภาคใต้ที่ต้องการการดูแลช่วยเหลือ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น ต้องมุ่งพัฒนากลุ่มไทยพุทธ กลุ่มที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภาคใต้ตอนล่าง และกลุ่มที่มีการศึกษาน้อยเป็นลำดับแรก
4. ให้การพัฒนาในด้านอื่นๆ เช่น ด้านสาธารณสุข วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม ฯลฯ ควบคู่กันไปด้วย นอกจากการให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนในด้านอาชีพแก่ประชาชนที่เข้าร่วมโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์”

5.2.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวิจัยในขั้นต่อไป

การศึกษาเฉพาะกลุ่มยังมีความจำเป็น เนื่องจากองค์ความรู้เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของคนกลุ่มต่างๆ ยังไม่ค่อยมีการศึกษามากนัก จึงควรทำการศึกษาปัจจัยด้านเศรษฐกิจ-สังคมที่มีผลต่อการยกระดับคุณภาพชีวิตของไทยพุทธ และไทยมุสลิมในภูมิภาคอื่นๆ เช่น ในภาคกลาง หรือภาคเหนือ เป็นต้น เพื่อนำผลการศึกษามาพิจารณาใช้วิเคราะห์ในเชิงเปรียบเทียบ

บรรณานุกรม

- กอบกุล สุดสวาท .(2543). คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในจังหวัดนครศรีธรรมราช ภาควิชาสังคมวิทยา และมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- กิ่งแก้ว เก็บเจริญ .(2541). คุณภาพชีวิตของสตรีสูงอายุ: ศึกษากรณีคลินิกสูงอายุ โรงพยาบาลประสาท เชียงใหม่. วารสารกรมการแพทย์, 23(7): 385-391.
- จุฑารัตน์ เทพพรบริสุทธิ์ .(2546). ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพความเป็นอยู่กับคุณภาพชีวิตของผู้ใช้ แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดชลบุรี. วารสารคณะพยาบาลศาสตร์, 11(3):13-33.
- ชยันตร์ธร ปทุมานนท์ .(2542). คุณภาพชีวิตและค่าใช้จ่ายของผู้ป่วยด้วยโรคที่เกิดจากการสูบบุหรี่ คณะ แพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- คุณฎี อายุวัฒน์.(2548). มาตรฐานคุณภาพชีวิต : ศึกษากรณีประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ของประเทศไทย. วารสารประชากรศาสตร์, 21(1):41-62.
- พรเพ็ญ สุวรรณเดชา.(2536). แนวโน้มคุณภาพชีวิตของประชากรจังหวัดปัตตานี ใน 10 ปีข้างหน้า ความ คิดเห็นของเจ้าหน้าที่ 6 กระทรวงหลัก .คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- พีระศักดิ์ ศรีฤาชา .(2545). ชีวิตที่มีความสุขของผู้สูงอายุในหมู่บ้านแห่งหนึ่งในจังหวัดขอนแก่น : กรณีศึกษาบ้าน ไก่นา อำเภอเมือง วารสารวิชาการสาธารณสุข, 11(1):54.
- วนิดา รัตนานนท์ .(2546). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐาน ความสามารถในการดูแลตนเองการ สนับสนุนทางสังคม และคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยมะเร็งเต้านมหลังผ่าตัด. วารสารพยาบาล ศาสตร์, 15(3) :72-83.
- ศิริพร วีระเกียรติ .(2546). คุณภาพชีวิตและปัจจัยที่เกี่ยวข้องของผู้สูงอายุในจังหวัดสุราษฎร์ธานี การ ประชุมวิชาการนานาชาติ ครั้งที่ 2 สุขภาพจิตกับยาเสพติด: 201.
- สมคิด โพธิ์ชนะพันธ์ .(2538). การศึกษาคุณภาพของสตรีสูงอายุ. วารสารพยาบาล, 44 (3):182-190.
- สุวภาคย์ เบญจธนวัฒน์ .(2542). คุณภาพชีวิตของประชากรในหมู่บ้านอพยพโครงการโรงไฟฟ้าพลังงานน้ำ เขื่อนรัชชประภากรณีศึกษาหมู่บ้านอพยพเขี้ยวหวาน อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
- สุวัฒน์ มหันตนิรันดร์กุล, วีระวรรณ คันติพิวัฒนสกุล, วนิดา พุ่มไพศาลชัย, กรองจิตต์ วงศ์สุวรรณและ ราณี พรมานะจรัสกุล .(2541). เปรียบเทียบแบบวัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุด 100 ตัวชี้วัด และ 26 ตัวชี้วัด. วารสารสุขภาพจิตแห่งประเทศไทย, 5(3):4-15.
- สุวัฒน์ มหันตนิรันดร์กุล, ปรีทรรศ ศิลปกิจ, วนิดา พุ่มไพศาลชัย .(2543). คุณภาพชีวิตของคนไทยใน ภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ ปี พ.ศ. 2541 ที่ประชุมวิชาการกรมสุขภาพจิต ครั้งที่ 6 , 6-8 กันยายน. อนุชาติ พวงลำลิ และ อรทัย อาจอ่ำ (บรรณาธิการ) .(2539). การพัฒนาเครื่องมือวัดคุณภาพชีวิต และสังคมไทย.กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- อุทุมพร จามรมาน .(2530).คุณภาพชีวิตของคนกรุงเทพมหานคร. วารสารจิตวิทยาคลินิก, 18(1): 1-2

ภาคผนวก ก.

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

เลขที่แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

โครงการวิจัยคุณภาพชีวิตของไทยพุทธและไทยมุสลิมในภาคใต้

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ทำการสำรวจครั้งนี้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการศึกษาคุณภาพชีวิตของไทยพุทธและไทยมุสลิมในภาคใต้ กรุณาตอบแบบสอบถามนี้ตามความจริง ข้อมูลทั้งหมด จะถูกเก็บรักษาเป็นความลับ และนำเสนอเป็นรายงานในภาพรวม

ส่วนที่ 1 คำชี้แจง ข้อคำถามต่อไปนี้จะถามถึงประสบการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งของท่าน ในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมาให้ท่านสำรวจตัวท่านเอง และประเมินเหตุการณ์หรือความรู้สึกของท่าน แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องคำตอบที่เหมาะสมและเป็นจริงกับตัวท่านมากที่สุด โดยคำตอบมี 5 ตัวเลือก คือ

ไม่เลย	หมายถึง	ท่านไม่มีความรู้สึกเช่นนั้นเลย	รู้สึกไม่พอใจมาก	หรือรู้สึกแสบมาก
เล็กน้อย	หมายถึง	ท่านมีความรู้สึกเช่นนั้นนาน ๆ ครั้ง	รู้สึกเช่นนั้นเล็กน้อย	รู้สึกไม่พอใจหรือรู้สึกแสบ
ปานกลาง	หมายถึง	ท่านมีความรู้สึกเช่นนั้นปานกลาง	รู้สึกพอใจระดับกลาง ๆ	หรือรู้สึกแสบระดับกลาง ๆ
มาก	หมายถึง	ท่านมีความรู้สึกเช่นนั้นบ่อย ๆ	รู้สึกพอใจหรือรู้สึกดี	
มากที่สุด	หมายถึง	ท่านมีความรู้สึกเช่นนั้นเสมอ	รู้สึกเช่นนั้นมากที่สุด	หรือรู้สึกว่าสมบูรณ์ รู้สึกพอใจมาก รู้สึกดีมาก

ข้อที่	ในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา	ไม่เลย	เล็กน้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
1	ท่านพอใจกับสุขภาพของท่านในตอนนี้เพียงใด					
2	การเจ็บปวดตามร่างกาย เช่น ปวดหัว ปวดท้อง ปวดตามตัว ทำให้ท่านไม่สามารถทำในสิ่งที่ต้องการมากนักเพียงใด					
3	ท่านมีกำลังเพียงพอที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ในแต่ละวันใหม่ (ทั้งเรื่องงานหรือการดำเนินชีวิตประจำวัน)					
4	ท่านพอใจกับการนอนหลับของท่านมากนักเพียงใด					

ข้อที่	ในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา	ไม่เลย	เล็กน้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
5	ท่านรู้สึกพึงพอใจในชีวิต (เช่น มีความสุข ความสงบมีความหวัง) มากน้อยเพียงใด					
6	ท่านมีสมาธิในการทำงานต่าง ๆ ดีเพียงใด					
7	ท่านรู้สึกพอใจในตนเองมากน้อยแค่ไหน					
8	ท่านยอมรับรูปร่างหน้าตาของตัวเองได้ไหม โครงการจัดทำโปรแกรมสำเร็จรูปในการสำรวจ สุขภาพจิตในพื้นที่ ปี พ.ศ.2545					
9	ท่านมีความรู้สึกไม่ดี เช่น รู้สึกเหงา เศร้า หดหู่ สิ้นหวังวิตกกังวล บ่อยแค่ไหน					
10	ท่านรู้สึกพอใจมากน้อยแค่ไหนที่สามารถทำ อะไร ๆ ผ่านไปได้ในแต่ละวัน					
11	ท่านจำเป็นต้องไปรับการรักษาพยาบาลมากน้อย เพียงใด เพื่อที่จะทำงานหรือมีชีวิตอยู่ไปได้ ในแต่ละวัน					
12	ท่านพอใจกับความสามารถในการทำงานได้ อย่างที่เคยทำมาากน้อยเพียงใด					
13	ท่านพอใจต่อการผูกมิตรหรือเข้ากับคนอื่นอย่าง ที่ผ่านมาแค่ไหน					
14	ท่านพอใจกับการช่วยเหลือที่เคยได้รับจาก เพื่อน ๆ แค่นั้น					
15	ท่านรู้สึกว่าชีวิตมีความมั่นคงปลอดภัยดีไหม ในแต่ละวัน					
16	ท่านพอใจกับสภาพบ้านเรือนที่อยู่ขณะนี้มาก น้อยเพียงใด					
17	ท่านมีเงินพอใช้จ่ายตามความจำเป็นมากน้อย เพียงใด					
18	ท่านพอใจที่จะสามารถไปใช้บริการสาธารณสุข ได้ตามความจำเป็นเพียงใด					
19	ท่านได้รู้เรื่องราวข่าวสารที่จำเป็นในชีวิตแต่ละ วันมากน้อยเพียงใด					
20	ท่านมีโอกาสได้พักผ่อนคลายเครียดมากน้อย เพียงใด					

ข้อที่	ในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา	ไม่เคย	เล็กน้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
21	สภาพแวดล้อมคือต่อสุขภาพของท่านมากน้อยเพียงใด					
22	ท่านพอใจกับการเดินทางไปไหนมาไหนของท่าน (หมายถึงการคมนาคม) มากน้อยเพียงใด					
23	ท่านรู้สึกว่าคุณค่าชีวิตท่านมีความหมายมากน้อยแค่ไหน					
24	ท่านสามารถไปไหนมาไหนด้วยตนเองได้ดีเพียงใด					
25	ท่านพอใจในชีวิตทางเพศของท่านแค่ไหน? (ชีวิตทางเพศ หมายถึง เมื่อเกิดความรู้สึกทางเพศขึ้นแล้วท่านมีวิธีจัดการทำให้ผ่อนคลายลงได้ รวมถึง การช่วยตัวเองหรือการมีเพศสัมพันธ์)					
26	ท่านคิดว่าท่านมีคุณภาพชีวิต (ชีวิตความเป็นอยู่) อยู่ในระดับใด					

ส่วนที่ 2 ลักษณะทั่วไปด้านเศรษฐกิจ-สังคม และการเข้าร่วมเป็นสมาชิกโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์”

- ที่อยู่ บ้านเลขที่..... หมู่ที่ ตำบล อำเภอ.....จังหวัด
- เพศ ชาย หญิง
- อายุ ปี
- ศาสนา พุทธ อิสลาม อื่น ๆ
- ระดับการศึกษา
- สถานภาพสมรส โสด หม้าย หย่าร้าง
 แยกกันอยู่ กำลังอยู่กินกับคู่สมรส
- จำนวนบุตร คน เป็นโสด
- กลุ่มสินค้าที่ผลิต ผ้าและเครื่องแต่งกาย ของใช้และของประดับตกแต่ง
 ศิลปะประติมากรรมและของที่ระลึก สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหารและยา
- ในช่วงที่ผ่านมา ท่านมีรายได้จากกลุ่มสินค้าที่ผลิตเฉลี่ยคนละ บาท/เดือน
- ระบุ อาชีพหลักของท่าน โดยละเอียด
- รายได้จากอาชีพหลักเฉลี่ย บาท/เดือน
- ระยะเวลาที่เข้ามาเป็นสมาชิกกลุ่มสินค้าที่ผลิต ปี เดือน

13. ภายหลังการเข้าร่วมโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ฐานะความเป็นอยู่ของท่านเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร เมื่อเปรียบเทียบกับก่อนการเข้าร่วมโครงการ

เหมือนเดิม

ดีขึ้นกว่าเดิม

แย่ลงกว่าเดิม

ขอขอบพระคุณ ที่ท่านให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ลงชื่อพนักงานสัมภาษณ์

วัน เดือน พ.ศ. 2549